

YATIRAJA
VIMSATI

శ్రీ మతేరామానుజాయనమః.

వి శ ద్ధ వా క్తి ఖా మ జి యా య్
య తి వ ర ఘ న్న తా ర భూ త రా య్
య తీ వ్ద ప్ర పణ రెన్ను మ్ సరూపక నామ ధేయముడైయరాన
మ ణ వా ల నూ ము ని కి ల్

తిరువాన్మలర్ వందలియ

య తి రా జ వి ం శ త్రి.

ఇతిహ్ను

42788
1990

శ్రీవిద్యైలోకమ్ పీఠీయరమభిచ్చయేత వ్యాఖ్యానమ్.

ఇ తై,

74 1433

అనేక భాగవతనియమనానుసారనూక

శ్రీమూర్తి - శింఖ పెరుమాళ్ కోయిల్ శర్మ తీర్థగాన
మాడభూషి - రామానుజాచార్యరా లెఘుతిప్పట్టి
ఆంధ్రప్రతిపదతాత్పర్యత్తుడనుమ్ పరిశోధిప్పిత్తు,

చల్లా - చెన్న కేశవులునాయుడు అవర్ కిళాల్,

స్వ కీ య,

శ్రీ ని కే త న ము ద్రా డ్డ ర శా లై యి ల్
అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శైవ్యప్పట్టు.

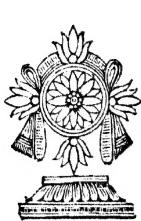
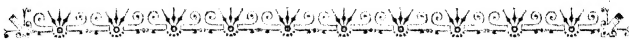
చెన్నై,

క్రొధివర్ మ్ కార్తికేమాసమ్.

విజయ ప్రితిరామ్.

ఈ గ్రంథము నలయువారలు చెన్నపట్టణము వినాయక
మొదటివీధి కవాటసంఖ్య 14-గల స్వగృహమునందు స్థాపించి
యొండు త్రినికేతనముద్రాక్షర శాలాధికారియగు చల్లా -
చెన్నకేశవులు నాయనిగారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

జీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

న వ్యాఖ్యానమాన
యతిరాజవింశతి.

త ని య ౯.

ఎరుప్పియిలప్పాఅరుళిచ్చెయ్తతు.

యస్తొతియతిపతిప్రసాదనీం
వ్యాజహరయతిరాజవింశతిమ్ ।

తంప్రపన్నజనచాతకామ్బుదం

నౌమిసౌమ్యవరయోగిపుద్గవమ్ ॥

అర్థము. - యతిపతిప్రసాదనీమ్ - ఎమ్మారుమానార్లకు సంతోషజనకమై, యతిరాజవింశతిమ్-యతిరాజవింశతియని తిరునామముకలదియగు(ఎమ్మేరుమానార్లవిషయములైన నిరువదిశ్లోకముకలది), స్తుతిమ్ - స్తోత్రమును, యః-ఏమణవాళీమామునులు, వ్యాజహరప్రతిపాదించికో, ప్రపన్నజనచాతకామ్బుదమ్ - ప్రపత్త్యుచస్థాన సంపన్నులైన జనుల నెడి చాతకపక్షులకు మేఘమయి యొప్పువారగు, తమి - ఆ, సౌమ్యవరయోగిపుద్గవమ్ - సుందరభామాత్మముని నర్చులను (మణివాళీమామునులను), సౌమి-నమస్కరించుచున్నాడను.

తాత్పర్యము.—క్రియఃపతియైన సర్వేశ్వరుడే పరమప్రాప్యఁడు; అటువంటి ప్రాప్యకస్తువును బొందుటకు శారణభూతుఁడు నా సర్వేశ్వరుఁడేయని యధ్యవసించి, ఆయధ్యవసాయము చరమపర్యమయిన ఆచార్యపర్యవ్రతమై, ఇతరములైన ఉపాయోపేయములను తృణీకరించి, ఇతరపురుషార్థ తదుపాయంబులును బ్రతిపాదించుచున్న వేదాదులచే దృష్టిజెందని ప్రపన్నజనులకు నిత్యానుసంధేయములైన చరమార్థములను, నదీతటాకాదిజలమును భూసంబంధముకలదని యుపేక్షించి ఆకసమునుండి పడుచున్న మేఘాదకమునే పానముఁజేయుటకై యెదురుచూచుచున్న చాతకపక్షులను తనవర్షధారచేతఁ దృష్టిజెందించుచున్న మేఘమువలెఁబరమోదారులై ప్రకాశింపించి, వారికనవరతకాలక్షేపయోగ్యమగునట్లు, ఆచార్యగుణసంపన్నులైన ఎమ్మెరుమావార్లజెభనమునకుఁ బ్రకాశకమై వారి కత్యంతముఖ్యోన్మాదకరమై, ఇరుబది శ్లోకములుకలదైన “యతిరాజవింశతి” అను తిరునామముగల స్తోత్రమును బ్రసాదించిన మణివాళిమామనులనుగుఱించి నేను సాష్టాంగప్రణామము చేయుచున్నానని “దేవరాజగురు” అని తిరునామముగల అష్టదిగ్గజములలో నొకరైన ఎరుమ్మి అప్పాగారు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

పిళ్ళైలోకింజీయరరుళిచ్చెయ్ద యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యానమ్.

ప్ర వే శ మ్.

౧ “తొణ్ణి-ముత్తుణ్ణిచ్చొన్నాలై కళిళొన్నే” ఎన్నిఱు పడియే భూసుర రాన శ్రీవైష్ణవర్ కళుక్కు భోగ్యమాకవవతరిత్తి తిరువాయ్ మొట్టియిలవగాహిత్తు అతిల్ శబ్దరసమ్ అర్థరసమ్ భావరసమ్ ఇవన్ శ్రై యనుభవిత్తు తదేకనిష్ఠరాయ్ తద్వ్యతిరిక్తశా

ప్రజలై తృణవత్ప్రతిపత్తిపణ్ణి యగుక్తయాలే తిరువాయ్
మొట్టియభిమతార్థతైయే తమక్కునిరూపకమాకవుడైయరాయ్
ఆధ్వార్ తిరువడికళితై జ్జుర్యమే అనవరతమ్ శెయ్కుకొణ్ణుపా
రుమ్ తిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లై శ్రీపాద త్తిలేయాశ్రయిత్తు, ద్రావి
డవేదతదజ్జో పాజ్జళాన నమస్త దవ్యప్రబంధతాత్పర్యజ్జలై యుమ్
ఆవరుప దేశముఖతాలేలభిత్తు, ౧* మిక్క వేతియర్ వేత త్తినుట్వా
రుళాన చరమపర్వత్తిలే నిస్థరాయ్, శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వ
జ్జల్ మూనుమ్ పిల్లై విషయ త్తిలేయనునధిత్తు తదేనిస్థరా
య్యెన్ద్రురైయిరుక్కి ఆజేయరై, పిల్లై తామేయుకన్దు ఉడైయ
వర్ తిరువడికళితే కాట్టిక్కొడుక్తయాలే అవర్ తిరువడికళితే మిక
వుమ్ ప్రహరాయ్, తద్గుణచేష్టితజ్జలై ప్పేళి యనుభవిక్క వేణ్ణు
మృడియాన దలై పిఱన్దు తదై వభవజై ప్పేళుకిఱవివర్; చరమో
పాయనిష్ఠరాన చరమాధికారికళుక్కు అనవరతానుసంధేయజ్జళాన
చరమార్థజ్జలై ఇప్పిబంధముఖేన వెళియిడానిష్ఠకొణ్ణు, న్వాపేక్షిత
జ్జలై యుమ్ అవర్ తిరువడికళితే అపేక్షిత్తు తలైక్కట్టుకిఱార్.

అన.-ఇతిల్ ములర్ శ్లోకతాలే, ఆధ్వార్ తిరువడికళితే ప్రేమ
పాష్కల్యతైయుమ్ స్వాభిమానాన్తర్భూతరుడైయ దుగ్గళజ్జలై
వోక్కిరక్షిక్కుమృడియైయుమ్ వేశానిష్ఠకొణ్ణు, తుడన్దీన స్తోత్రమ్
తడైయఱనడక్క త్తక్క తాకడైయవర్ తిరువడికళితే విఘ్నకిఱార్.

శ్రీమాధవాఙ్మీజలజద్వయనిత్యసేవా

ప్రేమావిలాశయపరాఙ్మూళపాదభక్తమ్ ।

కామాదిదోషహరమాత్మపదాశ్రితానాం

రామానుజంతిపతింప్రణమామిమూర్ధ్నా॥ ౧॥

అర్థము. — శ్రీమాధవా, ౨ జ్ఞీ, జలజ, ద్వయ, నిత్య, సేవా, ప్రేమా, ౨౨ విలాశయ, పరాఙ్మూళ, పాద, భక్తమ్-సంపత్ప్రదమైన, శ్రియఃపతియొక్క, శ్రీపాదపద్మల, ద్వంద్వమందు, సర్వకాలము చేయఁదగిన, శేషవృత్తి యందు, బ్రీతి చేత, వ్యాప్తమైన, హృదయముగల, నమ్మాత్మార్థయొక్క, శ్రీపాదములందు, భక్తిగలవారును, ఆత్మపదా, ౨౨ శ్రితానామ్-తమ, శ్రీపాదముల, వాశ్రయించినవారియొక్క, కామా౨౨ది, దోష, హరమ్ - విషయప్రావణ్యము, మొదలగు, ప్రతిబంధకములను, బోగొట్టువారును, యతి, పతిమ్-జితేంద్రియులను, స్వామియునైన, రామానుజమ్-ఎమ్మేరుమానార్లను, మూర్ధ్నా-శిరస్సుచేత, ప్రణమామి - నమస్కరించుచున్నాను.

వ్యా.- (శ్రీమాధవాఙ్మీజలజద్వయేత్యాది) ౧ “తిరుమాలే నానుమునక్కుప్పచ్చవడియే” ఎన్నిఅపడియే - మిథునశేష త్వమేస్వరూపమాకై యాలే, స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థముమ్ మిథునవిషయకై జగ్ర్యమాయిరుక్కుమ్; ఆకై యితే ౨ “తిరుమాత్కరపు - శెన్టాఱ్కుడై యామ్” ఎఱ్ఱు - నిత్యసూరి కళిల్ తలై వరాన తిరువనన్దార్థ్వా అవనుమవభుమాన శేర్తి యిలే కిళ్చిత్కరిక్కు-మెఱ్ఱు శోల్లుకిఱతు - అన్ద కిరున్దైయిల్ వాసనై యాలేయితే ౩ *తొడర్న్దు కుఱ్ శైవల్ శెయ్యప్పొన్దవిడ

త్తిలుమ్ ౧ “భవాం స్తుసహవై దేహ్య” ఎన్దుమ్ ౧ “అహంసర్వం
కరిష్యామి” ఎన్దుమ్ అనర్ ప్రాథిత్రతు; అప్పడియే, ఆగ్రావరుమ్
౨ “అడిమైశెయ్ వార్ తిరుమాలుక్కు” ఎన్దుమ్ 3 “కోలత్తి
రుమామకళోడున్నైక్కుడ” ఎన్దుమ్-మిథునమే కైజ్కర్యప్రతి
సమ్మన్దియాక వరుళిచ్చెయ్ తారిణ్ణే; ఆకై యాలే, శ్రియ్యపతి
యాన వెమ్మెరుమాన్దిరువడిత్రామరై కళిల్ నిత్యకై జ్కర్యత్తిలా
కై యాలే కలణ్ణిన తిరువుళ్ళవైయుడై యరాన ఆగ్రావ్ తిరువడిక
ళిల్ ప్రేమమే తమక్కు నిరూపకమాకవుడై యరాయిరుక్కుమన
రెన్దిఱు. “మాయాః ధవో మాధవః” ఎన్దు-మాధవ శబ్దత్రాలే
శ్రియ్యపతిత్వమ్ సిద్ధనూకై యాలే, శ్రీశబ్దమ్ బేపచారికిమ్. ౪
“శ్రీమాతనన్ కోవిన్దన్” ఎన్దు ఆగ్రావరుళిచ్చెయ్ త దివ్యసూ
క్తియైయుట్టొణ్డాయీర్లు ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్ తతు. ఉడై
యవర్ క్కు వై భవజ్జొల్లకిఱవళివిల్, జ్జనభ క్తివై రాగ్యజ్జళై యి
ట్టచ్చొల్లుకై యన్దిక్కు, ఆగ్రావ్ తిరువడికళిల్ సమ్మన్దై యిట్ట
ర్దజ్జొల్లుకై క్కడి-గి “మాఱనడిపణిన్దుయ్ న్దవన్” ఎన్దు పితై
యముతనారరుళిచ్చెయ్ త దివ్యసూక్తియాయీర్లు. అక్షి శబ్ద
త్రాలే-దివ్యమగ్గళవిగ్రహయోగమ్ శొల్లకిఱు. జలజశబ్దత్రాలే -
తిరువడికళిల్ భోగ్యవైయొచ్చొల్లకిఱు. ద్వయశబ్దత్రాలే - ౬
“ఉన్నినై యడిత్రామరై కళి” ఎన్దిపడియే-ఇరణ్ణు తామరై

పూనై ఒప్పుజుపడనిరైతునైత్తాప్పోలేఱురుక్కిఱశేర్ త్తియ్ఱు
 కైచ్చొల్లుకిఱతు. సేవాశబ్దత్తాలే-శేషవృత్తియైచ్చొల్లుకిఱతు.
 నిత్యశబ్దత్తాలే - ౧“ఒడ్డివిల్ కాలమెల్లామ్” ఎన్నిఱపడియే ఇతు
 తాన్ యావదాత్కభావియెన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇతుతాన్
 ౨ “ఉడనాయ్ మన్ని వ్వువిలావడిమైశెయ్యవేణ్ణుమ్” ఎన్ఱు
 శొన్న, సర్వదేశ త్తిలుమ్ సర్వకాలజ్జలిలుమ్ సర్వావస్థైకలిలుమ్
 పణ్ణక్కడవ సర్వవిధ కైజ్జర్వజ్జభుక్కు ముపలత్తణమ్. ఎవంవి
 ధమానకైజ్జర్వత్తై ప్పెఱవేణుమెన్నుమ్ ప్రేమపారవశ్యత్తాలే
 యాయ్గోడు ౩“శిన్దైకలగ్గిత్తిరుమాల్వైప్పైప్పన్” ఎన్ఱు † ఇవర్
 కూప్పిట్టతు; నాడడజ్జ అన్నపానాదికభుక్కు వాయ్పులలో శీక్కు
 ప్పిడానిఱ్ఱు, కైజ్జర్వత్తాలల్లతు శెల్లామల్ కూప్పిట్టలమాక్కిఱ
 వివర్షడి ఉభయవిభూతియిలుమ్ వ్యావృత్తమాయరుక్కై-యా
 లే; ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఆధ్వారుడైయస్వభావత్తిలే విధరాయ్,
 ఇవరుడైయ తిరువడికలిలే నిరవధిక ప్రేమయుక్తరాయాయ్గోడు.
 ఎమ్మెరుమానారిరుక్కుమ్మడి. (కామాదీత్యాది) భగవత్కైజ్జర్వ
 ర్యవిరోధియాన శబ్దాదివిషయప్రావణ్యరూపమాన కానుముమ్
 ఆదిశబ్దసజ్జప్రహితజ్జళాన భగవదేకరత్నత్వవిరోధియాన అర్థత్వజ్ఞై
 యుమ్ తదేకశేషత్వవిరోధియాన అహజ్కారముమ్ ముతలాన
 దుర్గుణజ్జలై, తమ్ముడైయ తిరువడికలి లాశ్రయిత్తవర్కభుక్కు,

స్వపదేశానుష్ఠానజ్ఞానుమ్ స్వకటాక్షవిశేషాదికభానుమ్ సవా
నమాకప్యోక్కుమవరెన్దె. (రామానుజమ్) ౧ “నచేద్రామాను
కీత్యేషా చతురాచతురక్షరీ కామవస్థాంప్రపద్యస్తేజస్తవోహస్త
హద్యశః ” ఎన్టు అతిపుడై యారీడుపడువ్బడి, మోక్షహేతు
గాన తిరునామ త్తైయుడై యవరెన్దె. (యతిపతిమ్) జితేన్ద్రియ
గానసన్మాన్యసికళుక్కుత్తలై వరానవరెన్దె. ఇత్తాల్ కీర్తీచ్చొన్న
శ్రితదోషనివర్తకత్వత్తుక్కడియాన గుణయోగమ్ శొల్లుకిఱతు.
(ప్రణమామి) ఎన్గిఱమాత్రమేయమైన్దిరుక్క (మూర్ధ్నా-ప్రణ
మామి) ఎన్గిఱతు-విషయవైభవత్తై యనుసన్ధిత్తు మానసమాన *
ప్రభావమాత్రత్తిల్ నిత్తైక్కయన్ది కే, తమ్ముడై యవాదరాతిశ
మత్తాలే నిర్భరరాయ్ తిరువడికళితే తలైయైమడుక్కితారెన్ను
యడన్దోల్.

తాత్పర్యము.— సకలపురుషార్థప్రద మై కమలకుసుమమువలె వికాస
సాందర్యాదిగుణసంపన్న మై పరమప్రాప్య మయినశ్రియఃపతియొక్క శ్రీపాద
వ్యంధ్యమందు కరణత్రయముచే ననవరతిముఁ జేయుఁదగిన సకలవిధకైజ్జ
ర్యములం దతిశ్రీతియుక్తులై, భగవద్విరోధు లైనకుదృష్టులను స్వప్రబంధ
ముచే నిరసించిన నమ్మశ్చొన్ల చరణారవింజమందుభక్తియుక్తులై, తమ్మునాశ్ర
యించినభాగవతులకు, కైజ్జర్యవిరోధులైనఅహంకార మమకార కామ
మాహాది సకలదోషములను హరించువారై, జితేన్ద్రియులైనయతులకు సార్వ
భౌములైయున్న ఎమ్మెరుమానార్లను సాష్టాంగముగ ననుస్మరించుచున్నాను.
అని మణవాళియాయునులు మద్దిశొచరణము సేయుచున్నారు.

అవ.-ఇప్పడి తుడగినస్తోత్రమ్ నిర్విఘ్నమాక తలైక్కట్టుకై
క్కాక అవర్తిరువడికలై యాశ్రయిత్తు అత్తాలేనిఱమ్ పెన్దవరా
య్కొణ్ణు, ఎమ్మెరుమానారుడైయ భగవద్భాగవతవిషయ
ప్రేమపాస్కల్వైయమ్ ఆశ్రితజనగ్గళుక్కు చరమప్రాప్యరా
యిరుక్కి-అపడియైయమ్ శొల్లి సాదరమాక వేత్తుకిఱార్.

శ్రీరఙ్గరాజచరణామ్బుజరాజహంసం

శ్రీమత్పరాఙ్ముశపదామ్బుజభృజర్రాజమ్ |

శ్రీభట్టనాథపరకాలముఖాబ్జమిత్రం

శ్రీవత్సచిహ్న శరణం యతిరాజ మీడే || ౨ ||

అర్థము.-శ్రీరఙ్గరాజ, చరణామ్బుజ, రాజ, హంసమ్ - శ్రీరఙ్గనా
థునియొక్క, శ్రీపాదములనెడు, తామరసఫువ్వుమందు, రాజహంసమైయొప్పు
వారును, శ్రీమ, త్పరాఙ్ముశ, పదా, అమ్బుజ, భృజర్రాజమ్ - (భగవదను
భవమనెడు) సంపత్తును నిత్యముగాఁగల, నమ్మాళ్వార్లయొక్క, శ్రీపాదము
లనెడి, కమలకుసుమమునందు, గండుతుమ్మెదయైవెలయువారును, శ్రీభట్టనాథ,
పరకాల, ముఖామ్బుజమిత్రమ్ - పూజ్యులైన, పెరియాళ్వార్లయొక్కయు, తీరు
మజ్జేయాళ్వార్లయొక్కయు, ముఖములనెడు, పద్మమునకు, సూర్యుడైవెలుంగు
వారును, శ్రీవత్స చిహ్న శరణమ్ - కూరత్తాళ్వానకు ప్రాప్యభూతులునైన,
యతిరాజమ్ - ఎమ్మెరుమానార్లను, మీడే - స్తుతించుచున్నాను.

వ్యా.- (శ్రీరఙ్గరాజేత్యాది) భగవద్విషయ త్తిలవన్దాల్ † వెలి
తానలంశతైక్కట్టిత్తు సారమానలంశ త్తిలేయాయ్ త్తిరుప్పతు.
పరవ్యాహగ్గల్ నిత్యము క్కర్కుమ్ ముక్తప్రాయర్కుమ్

ముకజ్జొడుక్కిఁజవిడమ్మకై యాలుమ్, విభవాన్తర్యామిత్వజ్జల్
పుణ్యమ్పణ్ణినార్ కుమ్ ఉపాసకర్ కుమ్ ముకజ్జొడుత్తు నిట్కి
ఁజిలై యాకై యాలుమ్, అవ్వోనిలై క భుక్కు ఓరోకుత్తై క భుట్టు;
౧ “ అడియోముక్కేయెమ్మెరుమానల్లీరో ” ఎన్ఱు పరత్వాడిక
భుక్కాళాకాత † పిత్వాడర్ కుమ్ ముకజ్జొడుత్తు నిట్కుమ్
అర్చావతారత్తుక్కుచ్చొల్లలావతోరు కుత్తైయిలైయే !. ఇప్పడి
నీరైక్కెల్లెనిలమాన అర్చాస్థలజ్జుక్కెల్లమ్ పేట్టియన కోయి
లోనిలైయిలేయాయ్ పువెమ్మెరుమానార్ కళుక్కాల్ పట్టిరుప్పతు.
ఆకై యాలే, పెరియ పెరుమాళ్ తిరువడిక లీల్ మిక్కభోగ్యతైయో
యనుభవిత్తు పరససశ్చరణమ్పణ్ణమ్బడిశోల్లుకిఁజతు. పరమపదై
శ్వర్యతైయుమ్ † శివాజ్జీక్కుమ్బడియాన విభవై శ్వర్యతైయుడై
త్తాయ్, ౨ “ అరింగతం ” ఎన్ఱిఁజపడియే సర్వజ్ఞనానసర్వేశ్వరనై
యుమ్ స్వభోగ్యతైయాలే అక్కుజ్జాల్ పడుత్తుమ్బడి నిరతిశయ
భోగ్యమానతిరువర్జ త్తిరుప్పతియే ౩ “ అరజమాళి ” ఎన్ఱిఁజపడియే
స్వాధీనమాకవాణ్ణుక్కొణ్ణుపోరుకై యాల్ వన్దపెరుమైయొయుడై యు
ర*అరజ త్తమ్మాతిరుక్కుమలపాత త్తిల్ లలై యెఱికిఁజ మధు
ప్రవాహ త్తిలే శిఱకడిక్కిణ్ణువర్తిక్కిఁజ హంసశ్రేష్ఠమాయుళ్ళు
వరైయెన్ఱై. ౪ “ పొన్నరజమెన్నిల్ మయలే పెరుకు మిరామా

కళుక్కాల్ పడుకై మగ్గుమాకై, అలావకు. ఈదుపడుకై. † శివాజ్జీక్కు-శక్తో
చిప్పిక్కు. ౧ తి-మొ-౪-౯-౫. ౨ తి-మొ-౬-౩-౪. ౩ తి-నూ-౩౫.

౨ † శ్రీరజమాళితైయి. ౪ తి-మల - ౧. † పిట్టార్ కుమ్.

నుశ్చ" ఎన్నుమ్మడియితే ఇద్దేశ త్తిలివర్క్కుణ్ణాన పాప్రణ్ణమ్.
 (శీమత్పరాజ్కుశేత్యాది) ఇనిభాగవతవిషయ త్తిలుమ్ వన్దాల్,
 స్వయత్న త్తాలే ఈశ్వర నై పెఱుప్పార్క్కుముపాసకరైయుమ్,
 ప్రపత్తియిలే అన్వయి త్తిరుక్కచ్చెయ్తే తజ్జల్ స్వీకార త్తైసాధ
 నమాక కొళ్ళుమవొక తైయుమ్, అవనేయుపాయమాకొళ్ళ
 భానిఱ్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ పెఱ్ఱుపోతు పెఱుకిటోమెన్ఱు ఆటి
 యిరుక్కుమవొక తైయుమ్ కట్టిత్తు, "పాప్రణ్ణపాప్రకజ్జలిరణ్ణమ
 వనే" ఎన్ఱుగ్యవసిత్తు, "ఇప్పోతే పెఱ్ఱునుభవిక్కివేణుమ్" ఎన్ను
 మభినివేశత్తాలే కిణ్ణమ్ కిణ్ణీరుమాయ్ త్తుడిక్కుమ్బడియాన
 ఆర్తియైయుడైయరాయ్, పరవ్యూహది స్థలజ్జలిత్తాట్టిల్ ౧
 "కెణ్డియూరరజ్జమ్" ఇత్యాదిప్పసేయ్-కోయిల్ తుడక్కిమాన అ
 రాచవతార స్థలజ్జలిలే ఆర్థజ్ఞాత్పిరుక్కు మార్థ్వార్కళవిలే
 యాయ్మై త్తిరువుళ్ళమూన్ఱియిరుప్పతు. ఆకై యాలే, కైజ్జు
 ర్యాభినివేశమాకిఱ స్వరూపాను రూపమాన సమ్మత్తైయుడైయ
 రాయ్, నిరజ్కుశస్వతిన్ఱ్రినాన ఈశ్వర నైయుమ్ ౨ "ఈశ్వ
 రోహమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ సంసారిక తైయుమ్ స్వసూక్తివిశేషజ్జ
 లాలే వశీకృతరాయ్ త్తలై కీయ్క్కుమ్బడి పణ్ణకైయాలే పరా
 జ్కుశరెన్నుమ్ త్తిరునామత్తైయుడైయరాయిరుక్కిఱ, ఆర్థ్వార్
 కళిల్ త్తలై వరాన సమ్మార్థ్వారుడైయ పరమభోగ్యమానతిరువడి
 కళిల్ భోగ్యతానుసన్ధానమే నిత్యజీవనమాకవుడైయవరెన్ఱై, కీర్త్

‘పరాక్రమశపాదభక్తమ్’ ఎఱ్ఱ - అవర్తిరువడికిలిలే ప్రేమవై
 యుడై యరానమాత్రిమ్ శోల్లిత్తు; ఇఱ్ఱు, అన్దప్రేమానురూప
 మాక వవర్తిరువడికిలి భోగ్యతైయల్ పుక్కునుభవిక్కుమ్మడి
 శోల్లికిఱు. అల్లాతవాగ్ధావర్ కలితాట్టిల్ సమ్మత్తావరుక్కు
 త్తాన వ్యావృత్తితోత్తు, అవర్ కళోడే కూడవనుసన్నికిఱనూ
 త్రమ్ పోరాతెఱ్ఱు తనియే ముఱ్ఱుడవనుసనితార్; ఇప్పోతు, అవర్
 కళోడేకూడవనుసని త్తురుభుకితార్; పెరియపిరాక్కియారై అల్లాత
 నాయ్ చ్చిమారోడేకూడవనుసనియానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తేయుమ్మున్దు
 అనే ౧ “శ్రియ పతిః” ఎఱ్ఱ అనల్ వ్యావృత్తితోత్తు ఉడై యవ
 రనుసని త్తురుభినాప్పోలే. అల్లాత వాగ్ధావర్ కలివర్ కు అనయవ
 భూత రెన్నుమ్మడియితే ఇవరుడైయవేత్తుమ్. (శ్రీభట్టనాథత్యాది)
 మజ్జిళాశాసన రూపమాన వైశ్వర్యజైయుడై యరాయ్ బ్రాహ్మ
 ణోత్తమరాన పెరియాగ్ధావరుడై యవుమ్, బాహ్య కుదృష్టికళా
 కిఱ ప్రతిపక్షభుక్కు మృత్యుభూతరాన తిరుమగ్దైయాగ్ధావరుడై
 యవుమ్, తిరుముకమణ్ణలమాకిఱ తామరైయై అలర్ త్తుమాదిత్య
 నెనై. ౨ “ఆళుమాళార్” ఎఱ్ఱిఱవ తనిమైతీర ఆళోశేర్ త్తురు
 భుక్తై యాలుమ్, బాహ్య కుదృష్టికైక్కిఱుడైదుత్తు ప్పొకడుడై
 యాలుమ్, ఇవరైక్కిఱ్ఱుపోతే అవర్ కిళోముకిమ్మలర్ న్దపడి. (శ్రీనల్ల
 చిహ్నశరణమ్) కీర్, “ఆత్మపదాశ్రితానామ్ - కామాదిదోష
 హరమ్” ఎఱ్ఱ-సామాన్యేన, తిరువడికిలై యాశ్రయి త్తవర్ కిళుక్కు

ఉపాయ భూతరెన్ను మిడమ్ శొల్లిల్లము; ఇట్లు అవర్కశెల్లారు మొరుతట్టుమ్ తామొరుతట్టుమామ్మడియానవేల్మత్తై యుడై యరాయ్ శిష్యాచార్య క్రమత్తుక్కు సీమాభూమియాన కూరత్తా త్వానుక్కు ప్రాప్యప్రాపకజ్జిరణ్ణుమ్ తామేయాయరుక్కుమ్మడి శొల్లికిఱు. (యతిరాజమిడై) ఇప్పటిఆధ్వార్కళుకన్దవిషయ మాన పెరియపెరుమాళళవిలుమ్ ౧* ముకిల్వణ్ణనడియై యడైన్ద రుళోశూడియుయ్ద ఆధ్వార్కళో విషయ త్తిలమ్ త త్తద్విషయా నురూపమాన ప్రేమపూర్తియైయుడై యరాయ్, ఆశ్రితర్క్కు ప్రాప్యప్రాపక భూతరుమా యరుక్కు మవ రెన్ను స్తుతిక్కిత్తేనెన్దై.

తాత్పర్యము.—పరవ్యూహాదులవలె గాక సర్వజనుల కత్యంతసుల భుజై శ్రీరజ్జనుండు బవ్వళించిన నమ్మెరుమాళ్లయొక్క శ్రీపాదవద్దములందు, తామరస పుష్పముయొక్క భోగ్యత ననుభవించుచున్న రాజహంసమువలె నతి ప్రవణులై, భగవదేకప్రవణులైన నమ్మాళ్వార్లయొక్క పదకమలములందు, కమలకుసుమమందలి తేనె ననుభవించుచున్న తుమ్మెదవలె నత్యాసక్తులై, కూరత్తా త్వానుకు ప్రాప్యప్రాపకభూతులైన ఎమ్మెరుమానార్లను నేను స్తోత్రముఁ జేయుచున్నానని ఎమ్మెరుమానార్లయొక్క భగవద్భాగవతవిష్ణును, ఆశ్రితులకుఁ బాపులైయున్న విధమును ప్రసాదించిరి.

అవ.-“నమ్మెప్పల్ శ్రీనిార్క్కు ప్రాప్యప్రాపకముమ్నామేయాక చొన్నీరే, నమ్మెప్పల్ శ్రీనిట్టి-ఆవుమక్కుమితొవ్వాతో?” ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానార్క్కు తిరువుళ్ళమాక; ఎనక్కజ్జనన్ఱు, దేవర్తిరు వడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమ్నెన్ఱుపల్లయిరుక్కుమ్ కూరత్తా

భౌమముతలానవర్కభౌతిరువడికశేప్రాప్యముమ్ప్రాపకముమాక
 క్షుభ్భియిరుక్కుమవనాక వేణుమ్ ఎన్దు ఎమ్మెరుమానార్తిరువడి
 కలిలేప్రాప్తి త్తరుభుకితార్.

వాచా యతీన్ద్ర మనసా వపుషా చ యుష్మ
 త్పాదారవిన్దయుగళం భజతాం గురూణామ్ ।

కూరాధినాథకురుకేశముఖాద్యపుంసాం

పాదానుచి న్ననపర స్సతతం భవేయమ్ ॥ ౩॥

అర్థము. — యతీన్ద్ర - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైనవారా! వాచా - వాక్కు
 చేతను, మనసా - మనస్సుచేతను, వపుషాచ - శరీరముచేతను, యుష్మత్,
 పాదారవిన్ద, యుగళమ్ - దేవరవారియొక్క, చరణారవిన్ద, ద్వంద్వ
 మును, భజతామ్ - ఆశ్రయించువాదను, గురూణామ్. ఆచార్యులు నైన, కూరా
 ధినాథ, కురుకేశ, ముఖా, దైత్య, పుంసామ్. కూరత్పాత్వాను, పురుక్కురుక్కు
 ప్పిరాన్ పిళ్ళాను, మొదలగు, పూర్వ, పురుషులయొక్క, సతతమ్ - ఎల్లప్పు
 డును, పాదా, నుచి న్ననపరః - శ్రీపాదములను, ధ్యానించుటయం, దాసత్వం
 డనుగా, (అహమ్ - నేను), భవేయమ్ - కాఁగలను. ౩.

వ్యా.-(వాచాయతీన్ద్రేత్యాది) ౧“ప్రత్యక్షే గురవస్తుత్యాం”
 ఎన్నిటపడియే - భగవద్విషయత్తుక్కు ఉపకారకరానవాచార్యర్
 కలైస్తుత్తిక్కుక్కుమ్ స్మరిక్కుక్కుమ్ వణ్ణుక్కుక్కుమ్ మాయిన్దు
 ఇవనుక్కు వాజ్ఞన్యకాయజ్ఞలై అడియిలే యుక్తాక్కిన్దు. ౨
 “విచిత్రాదేహసమ్పత్తి” ఇత్యాదిప్పడియే-సర్వేశ్వర తన్నె
 యాశ్రయిక్కుక్కుడు త్త కరణజ్ఞలైక్కుక్కు అన్యపరరాయ్ త్తిరి

కిటివిద్విభూతియిలే, భగవత్సమాశ్రయణకూత్ర త్తిలే తునభుకై
 యన్తిక్కే అజ్ఞైయుమ్ ప్రథమానధియెన్టు కత్తిత్తు చరమానధి
 యాన ఆచార్యవిషయ త్తిలేకిరణత్రయ త్తైయుమ్ వినియోగిక్కు
 మ్పడియానవేత్తముడై యవివర్కభుమ్ శిలరే ! ఎన్ఱువిద్ధరాయ్,
 అవర్కళోతిరువడికడై ప్పవ్త్తుకితార్. (వాచా) ౧ “వాయననై
 యల్లతు వాత్తొత్తాతు” ఎన్ఱు ప్రథమపర్వనిష్ఠర్ భగవద్విష
 యమల్లతు మన్ద్రాారు విషయజ్ఞైయేత్తాతాప్పోలే, ఇవర్కభుమ్
 వకు త్తివిషయ మొచ్చియ మన్ద్రాన్ఱై యేత్తాతపడి. అవర్కభుక్కు
 వ్యావృత్తిమ్ దేవతాన్ఱరమ్; ఇవర్కభుక్కు భగవద్విషయమ్.
 ౨ “నావకారియమ్ ” ఎన్ఱు అవర్కళితే ఇవర్కళో. (మనసా) 3
 “ మనఃపూర్వో వాగు త్తరః ” ఎన్ఱితి నియమమిల్లైయాయ్ద్రో
 వర్కభుక్కు. వాయ్తితిక్కు ఇవిషయ త్తిల్లతు వాయ్తితివా
 తాప్పోలే నెన్ఱుక్కుమ్ విషయ మతువల్ల త్తిల్లై యాయ్ద్రోవర్క
 భుక్కు. తిరుక్కోటియూర్ నమ్మియై “ఉమక్కుభ్యాన త్తుక్కువిష
 యమే?” ఎన్ఱు కేట్టపిన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్త వాడైయై నినై ప్పతు.
 (వాచా-మనసా వపుషాచ) ఎన్ఱు-కిరణజ్ఞభుక్కు త్తని త్తనియున్ఱాన
 ప్రావణ్యమ్ కేల్లుకితు. (యున్ఱ త్పాదారవిన్దయుగ శంభజతామ్)
 ఇవర్కళో† వేప్పజుడిసిరిరుక్కిటపడి. ఇవాత్తావుక్కువకు త్తశేషి

౧||౧-౨-౧౧. ౨||పె ఆ-తి-౪-౪-౧. 3||య-వే-కాం-౨, ప్ర-౫, పం. 3.

† వేప్పజుడిసిర్ - వేప్పమ్మ బైకపాయమ్; ఇతువ్యక్తోక్తిః,

యాన దేవరుడై య, నిరతిశయభోగ్యమాయ శేర్ త్రియ్యుకై
 యుడై తాన తిరువడికిలై ప్రాప్యమాకివుమ్ ప్రాప్యమాకివుమ్
 నిర న్తిరమాక సేవిక్కుమవర్కిళ్ళుడై య. ౧ “ నిత్యం యదీయ
 చరణౌ శరణం మదీయమ్ ” ఎన్ఱు - ఆచార్యన్ఱిరువడికిలే ప్రాప్య
 ముమ్ ప్రాప్యముమెన్నుమ్మై పరమాచార్య రమభిచ్చెయ్
 తారితే. తిరువడికిలై వాక్కాలే భజక్కై యావతు - తద్వై
 లక్ష్యైతై పుకియుకై ; మనస్సాలే భజక్కై యావతు - తిరు
 వడికిలై నెఱ్ఱాలేనిన్ఱై ; శరీరత్తాలే భజక్కై యావతు - *
 ప్రణామమిక్కు విషయ మాక్కుకై. (పాదానుచి న్నన పరస్ప
 తతంభ వేయమ్) అవర్కిల్ దేవరుడై య తిరువడికిలై అన
 వరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణమాప్సలే, ఇన్వనుసన్ధానమ్ కాదాచిత్త
 మాకై యన్ఱిక్కే నిత్యమాకి వేణుమెన్ఱిఱు. అనుచి న్ననమ్-అను
 న్మాతంచి న్నమ్ ఎన్ఱుకొళ్ళు మ్మోతు, సతతశబ్దమ్ న్జలతమాకాతు;
 (అను) హితార్థ త్తిలేయాయ, ౨ “ కృష్ణానుసన్ధానమ్ ” ఎన్ఱిఱ
 విడ త్తిఱ్ఱాలే తద్విషయ శేష త్వానుసన్ధానమ్ చ్చొల్లుకాతు. ౩
 “ ఉత్తోర్గిర్కిల్కై అన్బుల్ శ్రీరక్కుమ్మడి ఎన్ఱై యాక్కియ
 జ్జాట్పడుతై ” ఎన్ఱువర్తై చ్చొల్లుకాతు. ఇవర్కిల్-విషయ త్తి
 ల్లుణ్ణాన భావబన్ఱి లూగర్తమ్, అవర్ చరమ త్తిలే ప్రార్థికై,
 ప్రథమ త్తిలే ప్రార్థిక్కుమ్మడియాయ్దరు. 3.

తాత్పర్యము:- ఓ! యతిసార్వభౌమా! దేవరవారియొక్క పరమభోగ్యమైన శ్రీపాదద్వంద్వమును, స్తుతించియు ధ్యానించియు నమస్కరించియు ఇట్లు కరణత్రయముచే సకలవిధ కైశ్కర్యములనుజేయుచున్న, కూరత్తాహ్వాను, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాను మొదలగు పూర్వాచార్యుల శ్రీపాదములను నేననవరతముధ్యానించి తదేకపరుడనయ్యెదనని తమకు ఎమ్మెరుమానార్ల సంబంధముకలవారియందుఁ బ్రావణ్యమును గోరుచున్నారు.

అవ.- ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు ఇప్పడి అవినా భూతరాయ్ అవరైయల్ల తఱియాత కూరత్తాహ్వానోల్వారుడై య తిరువడికళితే శేషత్వత్తెయుమ్ ప్రార్థిత్తురుళి, అవర్ కళళవిలూల్ త్రాతే, అవర్ కళుకన్దవిషయనూన ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడి కళితే కరణత్రయముమ్ ప్రవణమామ్బుడిపణ్ణి యరుళి వేణుమెన్ఱు అవరై ప్రార్థిత్తురుళిఁటార్.

నిత్యం యతీన్ద్ర తవ దివ్యవపుస్త్వన్మితౌ మే
సక్తం మనో భవతు వా గుణకీర్తనేఽసౌ ।

కృత్యం చ దాస్యకరణేతు కిరద్వయస్య

వృత్త్యన్తరేఽస్తు విముఖం కిరణత్రయంచ ॥ ౪॥

అర్థము.-యతీన్ద్ర) - ఓ! యతిసార్వభౌమా! మే - నాయొక్క, మనః - మనస్సు, తవ - దేవరవారియొక్క, దివ్య, వపు, స్త్వన్మితౌ - అస్మాకృతమైన తిరుమేనియొక్క, స్మరణమందు, నిత్యమ్ - ప్రతిదినమును, సక్తమ్ - ఆసక్తికలది, భవతు - అగుఁగాత; అసౌ - ఈ, వాక్ - వాగ్వినియము, తవ - దేవరవారియొక్క, గుణ, కీర్తనే - గుణములను, స్తుతించుటయందు, సక్తమ్ - ఆసక్తమై, భవతు - అగుఁగాత; కిరద్వయస్య - రెండుచేతులయొక్క, కృత్యంచ- వ్యాపారములను, తవ - దేవరవారికి, దాస్య, కరణ-కైశ్కర్య

ముఁజేయుటయందు, సక్తమ్ - ఆసక్తము, భవతు - అగుఁగాత; కరణత్రయంచ - మూడుకరణములును, వృశ్యస్తరే - వ్యాపారాస్తరమందు, విముఖమ్ - పరాజ్ఞుఁడు, అస్తు - అగుఁగాత. ౪.

వ్యా.- (నిత్యంయతీంద్రేత్యాది) (మే - మనః - తవదివ్యవపుష్కస్సౌతౌ - నిత్యమ్-సక్తమ్ - భవతు) అనాదికాలమ్ ఇతరవిషయజ్ఞలిలే పృథివిప్రోక్ష్యమెన్నుడై యమనస్సానతు, దేవరుడై యదివ్యమజ్ఞభ విగ్రహాత్తిలే సర్వకాలముమ్ మణ్డివిషయాస్తరస్తరణ్దుక్కాభాకాతపడి నన్తాకచ్చేయవతాకపుమ్. ౧-“ఉన్న్యమేయ్యిత్పిఱిగ్గియ శీరన్తి వేణ్ణిల” ఎన్నిఱపడియే - మనస్సుక్కు శుభాశ్రయమాన అవలన్యసమ్ దేవరుడై యదివ్యవాజ్ఞభ విగ్రహమేయాకవేణుమెన్దై. (వాగ్గుణకీర్తనేసా) ఇతఁక్కుమున్న దుర్విషయజ్ఞలై జల్పిత్తుప్రోక్ష్యవాక్కు, దేవరుడై య కల్యాణ గుణజ్ఞలై వర్ణిత్తుక్కుణ్ణు వేరుకై యిలే సక్తమాక వేణుమెన్దై. (కృత్యేంచేత్యాది) అన్యవిషయజ్ఞభుక్కు సిహీనవృత్తిశేయేతు ప్రోక్షకై కళిరణ్ణుక్కుమ్ కృత్యమ్, దేవరుడై య తిరువడికళిల్ నిత్యకై జ్ఞర్యమానతాక. (వృత్త్యస్తరేస్తు విముఖమిత్యాది) దేవర్ విషయత్తిలేకరణత్రయముమ్ అభిముఖమానాలుమ్ విషయాస్తరజ్ఞలిలే ముఖ్యమిల్లాతపోతు ఇతు నితై నిల్లాతెస్తుపార్తు, పుఱిప్పుచ్చానవై లక్షణ్యలై యుడై య హేయవిషయజ్ఞలై నిన్దైక్కుశొల్లుకై తొల్లుకై యాకిఱ వ్యాపారత్తిల్ నిన్తమ్ కరణత్రయ

ముమ్ నుఖమ్ మాటువతాక. ఇత్తాల్ - ౧“ నై యుమ్ మనముః
కుణజ్జలై యున్ని” ఇత్యాదిప్పడియే-కరణత్రయత్తుక్కుమ్ ఎమ్మె
రుమానార్ విషయత్తిల్ ప్రావణ్యతై ఇతరనివృత్తిపూర్వకమాః
ప్రార్థితరుళి నారాయణ్ ము. ౪

తత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! ఇదివఱలో ఆన్నపానాది విషయాస్తరము
లందాసక్తమైన నామనస్సు ఇకమీద దేవరవారియొక్క ఆప్రాకృత దివ్య
మంగళ విగ్రహమును ధ్యానించునట్లును, దుర్విషయములను వ్యవహరించి కాల
మును వ్యర్థముగఁ బోగొట్టిన నానాక్కు ఇకమీద దేవరవారి కల్యాణగుణ
ములను బొగడునట్లును, చేయరాని వ్యాపారములను జేసి దగ్ధప్రాయములగునా
చేతులు ఇకమీద దేవరవారి చరణారవిందములందుఁ జైచ్చర్యముఁజేయున
ట్లును, ఇట్లు మనోవాక్కాయములు మూడును విషయాస్తరములనువదలి దేవ
రవారియందే తత్పరములగునట్లు ప్రార్థించుచున్నారము. ఈప్రార్థనను దేవర
వారే నెరవేర్చవలయునని ఎమ్మెరుమానార్ల విషయమందు తమకుభక్తిని ప్రార్థిం
చుచున్నారు. ౪.

అవ.—“ఎమ్మెరుమా నే శేషియుమ్ ఉపాయముమ్ ఉపే
యముమెన్ఱు శాస్త్రజ్ఞళో శొల్లానిఱ్ఱు, నీర్ నమ్మెయుమ్ నన్ఱుడై
యారై యుమ్ శేషికళు ముపాయభూతరుమాక చొల్లానిఱ్ఱిర్,
అతెన్ఱొణ్ణు నీర్ శొల్లకిఱ్ఱు” ఎన్ఱుఎమ్మెరుమానార్ కుఁ నినై వాక;
సకలశాస్త్రసారమానతిరుమన్త్రమ్ ఇతుక్కుమూలప్రమాణమ్,
అతిల్ ప్రతిపాదిక్కిఱ్ఱ అర్థత్తుక్కు అనురూపమాననిష్ఠైయైయుమ్
తత్ఫలమాన దేవర్ తిరువడికళి లనుభవ తైయుమ్ తన్దరుళ పేణు
మెన్ఱు అపేక్షిక్కిఱ్ఱార్.

అష్టాక్ష రాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థ

నిష్ఠాం మమాఽత్ర వితరాఽద్య యతీంద్ర) నాథ ।

శిష్టాగ్రగణ్యజనసేవ్యభవత్పదాబ్జే

హృష్టాఽస్తు నిత్య మనుభూయ మమాఽస్య బుద్ధిః॥

అర్థము.—యతీంద్ర) - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైననారా! నాథ - ఓ! స్వా
మీ! మమ - నాకు, ఆత్ర-ఈలోకమందే, అద్య- ఇప్పుడే, అష్టాక్ష రాఽఽ
ఖ్య, మనురాజ, పదత్రయా, ఽర్థ, నిష్ఠామ్-అష్టాక్షరమనిపేరగల, మంత్రముల
లో శ్రేష్ఠమైన తిరుమంత్రముయొక్క, మూడుపదములయొక్క, అర్థమలందు,
స్థితిని, వితర - ఒకరినొకరు, అస్య - ఈ, మమ - నాయొక్క, బుద్ధిః - జ్ఞాన
ము, శిష్టా, ఽగ్రగణ్యజన్య, సేవ్యభవ, త్పదాబ్జే - శిష్టులలో బ్రధానులైనజను
లచేత, భజింపఁదగిన, దేవరవారియొక్క, చరణారవిందములను, అనుభూ
య - అనుభవించి, నిత్యమ్ - ప్రతిదినము, హృష్టా - సంతుష్టము, అస్తు - ఆగు
నాత.

గి.

వ్యా.- (అష్టాక్ష రేత్యాది) ౧ “ ఓమిశ్చేకాక్షరమ్ । నమోఇతి
ద్వేఅక్షరే । నారాయణాయేతిపంచాక్షరాణి । ఇత్యష్టాక్షరంఛన్ద
సాగాయత్రీచేతి ” ఎన్దు - తిరుమంత్రము ఎట్టు తిరువత్తురమాయ్
మూన్దు పదమాయిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ శ్రుతిసిద్ధమితే. మను
శబ్దమ్ - మంత్రమిచ్చి. మనురాజమెన్దు - మంత్రరాజమెన్దు
పడి. తిరుమంత్రుక్కురాజానాకై యావతు - వేదజ్ఞులు ముష్టి
కులు వైదిక పురుషులకులు ఏకకణ్ఠమాక పరిగ్రహింపకై యా
లుమ్, అర్థపూర్తియాలమ్, తానే స్వతంత్రమాయ్ కొణ్ఠ

సకల ఫలజ్ఞై యమ్ కొడుక్కన్ శ్రావ్యై యాలుమ్, ఉపాయా
 స్తరసహకారియాకై యాలుమ్, తన్నై యొక్కన్ద వ్యాపకావ్యాపక
 సకలభగవన్దన్ద్రజ్ఞిలుమ్ ఉల్లప్త మాయిరుక్కై. పదత్రయ
 జ్ఞిల్ అర్థమావతు-ఆత్మావినుడైయ అనన్యార్ శేషత్వమ్, అనన్య
 శరణత్వమ్, అనన్యభాగ్యత్వమ్, ఇనై కళుమ్; తత్ప్రతియోగియాన
 సర్వేశ్వరనుడైయ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రప్యత్వజ్ఞుమ్. అనన్యార్
 శేషత్వాద్యాకార త్రయముమ్, తద్విషయ త్తిత్తోలే తదీయవిష
 య త్తిలుముణ్డాయితేయిరుప్పతు; ఆకైయితే, తిరుమన్ద్రజ్ఞు
 తిరుమన్ద్రై యాత్వారుమ్ ౧ “నిఱ్ఱిరువెట్టెయ్తుమ్ కన్ద్రునాన్-
 ఉన్ద్రతు మున్నడియార్క్కడిమై ” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్తతు.
 ఇప్పడి సానూన్యేన తదీయర్క్కెల్లామ్ తత్సన్బంధసూలమాక
 శేషిత్వాదికళుణ్డైకైయాలే, తదీయవిషయమాయ్ నిన్దేతుక
 మాక అడియిలేతన్నై యక్కిరి తరుళి ఇవ్వవస్థాపన్నాక్కినస్వా
 చార్య విషయ త్తిలుమ్ శేషిత్వాది కళనుసన్దిక్కు కుక్కైయిల్లై;
 ఆకైయాలే, పదత్రయ త్తిలుమ్ శొల్లుకటవర్జజ్ఞిల్ చరమపర్వప
 ర్యస్తనూననిష్టైయై, ఇతిలపేత్తైయైయడైయవడియేనుక్కు, ఇవ్వ
 ర్థత్తిల్ రుచియుడైయాలై క్కిడైయాల వివిభూతియిలే యి
 ప్పోతే తన్దరుళవేణుమ్. పెరువిడాయ్ప్పట్టు “ తణ్ణిర్ తణ్ణిర్ ”
 ఎన్దు తుడిక్కిటననుక్కు, ఇవిడ త్తిలే ఇప్పోతే విడాయ్ తీర్క్క
 వేణుమితే. “నీర్ నన్నెయపేక్షిత్తార్ ఇప్పడి ఉమ్ముడైయవపేక్షి

తమ్ శెయ్యవేణ్ణమ్ హేతువో?" ఎన్న ; శోల్లుకిటతు - (నాథ)
 ఎఱ్ఱ. ఇ త్తలై యిల్ శోల్లలావతొరు హేతువలై, ఇవ్వాత్తావుక్కు-
 వకు త్తశేషియానదేవర్ "ఇతు నమ్మడై యతన్తో" ఎఱ్ఱ ఇస్సన్సు
 న్దమే హేతువాఁ చెయ్ తరుళి వేణుమెన్దై. (శిష్టేత్యాది) శిష్ట
 రాకిటార్ - జ్ఞానానుష్ఠానపూర్ణరాయ్ కణ్ణభీవన్, ప్రాప్యరుచి
 మోయుడై యనోకిళి, అనోకిళుక్కు అగ్రగణ్యరాకిటార్-కూర
 త్తాన్ద్రావోల్ వార; ఇప్పడియిరున్దళ్ళవోకళాళే నిరన్తరమును
 భవిక్కు-ప్పడానిట్టుతాయుక్కిట, వకు త్తశేషియానదేవన్డై య
 పరమభోగ్యమాన్ తిరువడికిలై, ఇన్ద్రప్రాప్యమ్ పెతావిడిల్ తరి
 యాతపసియాన విన్దెన్నుడై య బుద్ధియానతు, యథామనోరథ
 మనుభవిత్తుక్కుళిప్పతాక. ౧ "ఉనతడిప్పోతిలొన్ శిరామ్ తెలిశే
 నుల్లమర్ నిడవేణ్ణినికాపాలకువే - పోన్దెన్నెన్దొన్నుమ్ పోవణ్డొ"
 ఎన్దెన్దెన్దొ ప్రాప్తి. గి.

తాత్పర్యము.—యతిసార్వభౌములైన ఓ! స్వామీ! కేను, స్వస్వాత
 వ్రాన్త్యకేవత్వములను, స్వరక్షణమందుస్వాన్వయమును సాంసారికవిష
 యానురాగముగను సవాసనముగను వహి, తిరుమంత్రములొక బహుత్రయము
 చేర జెప్పబడుచుండు నాన్యార్జ్య కేవత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్యత్వ
 ములందే నిరతుండగునట్లును కేదములనే ప్రధాన ప్రమాణముగా వొప్పకొని,
 అందులొ నిర్ణయించి చెప్పబడినట్లుగాచరించుచున్న అష్టికాగ్రంథములలో
 ముఖ్యులైన కూరత్తాత్త్వము మొదలైనవారిచే నాశ్రయింపఁదగిన దేవరవారి
 శ్రీపాదపద్మములను సంతతము ధ్యానించి కృపాభుజ నగునట్లును దేవరవారను
 గ్రహింపవలయును.

అవ.- “ప్రాప్యరుచియైయుడై యర్థాన్ పుటమ్ముళ్ళభో.
జ్జలిల్ నళైయన్ ద్రుకూరత్తాన్వోపోల్ వారన్తో నన్మై యను.
విక్కు-మవర్ కళాకచ్చొన్నీర్, అవర్ కళై ప్పోలేయుమక్కు అనై
యిరణ్ణముణ్ణో?” ఎన్న; ఏకదేశముమ్ ప్రాప్యరుచియన్ ద్రుకీ-
అపడియైయుమ్, ఇతరవిషయరుచి కొమ్మున్దుట్టునళుకెఅపడియై
యుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, ఇనై యిరణ్ణక్కు-మడియాన పాపవై
ప్పోక్కి యరుళవేణుమెన్డు ప్రాథిక్కి-తార్.

అల్పాపి మే న భవదీయపదాబ్జభక్తి

శ్చబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతే హా ।

మత్పాపమేన హి నిదాన మముష్య నాన్య

త్తద్వారయాన్య యతిరాజ దయైకిసిన్ధో ॥౬॥

అర్థము — యతిరాజ - ఓ! యతిపతీ! మే - నాకు, భవదీయ, పదాబ్జ
భక్తి - దేవరవారిదైన, చరణారవింశములలో, భక్తి, అల్పాపి - ఇందుకేని
యు, న - లేదు. అన్వహమ్ - ప్రకటనమును, శ్చబ్దాది, భోగరుచి - శబ్దము
మొదలగు, విషయములయొక్క, అనుభవమందు, ప్రీతి, ఏధతే-వర్ణించున్నది.
హా - కట్టా. అముష్య - దీనికి, నిదానమ్ - కారణము, మత్పాపమేన -
నాయొక్క పాపమే (యగుచున్నది). ఆన్యత్ - వేటొకటి, న - (కారణ
ము) కాదు. దయైకిసిన్ధో - దాగుగుణమునకు బ్రధానముడైనవాడా!
ఆర్య - ఓ! పూజ్యుడా! తత్ - (నాయొక్క) అపాపమును, వారి
య - పోగొట్టుము.

వ్యా.- (అల్పాపిమేనేత్యాది) (భవదీయపదాబ్జభక్తిః -
అల్పాపిమేన) దేవర్ తిరువడితామరై కళిల్ పూర్ణభక్తియిల్లాత

మాత్రమస్తి కే, ఆత్మల్పభక్తియమ్, ఇతరవిషయచపలనాన
 వేనక్తితై. అనుకూల్యలేశమిదైయానాలమ్ ప్రాతికూల్యనిస్సృజి
 తానుగ్గాకిలునూమితే, అతుపుమిత్తయెనక్కెన్నితార్ (శబ్దాది
 త్యాది) దేవరీర్ తిరువడికలిలనుభవత్తుక్కువిరోధియానశబ్దాదివిష
 యానుభవశ్రద్ధెనాడోఱుమ్ వర్ణిషావాయ్చెల్లాన్నిత్తు,వయో!.
 ఇత్తాల్ - తృతీయపదార్థనిష్ఠావిరోధిశోల్లిబ్బు. ఇవ్విరణ్ణుక్కు
 మడియేతెన్న (అముష్య-నిదానమ్-మత్వాపమేనహి) ఎన్నితార్;
 ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యాభావత్తుక్కుమ్ అప్రాప్తవిషయప్రావణ్య
 త్తుక్కుమ్ కారణమ్, పాపియానవెన్నుడైయ దుష్కర్తమితే.
 అవధారణత్తాలే-హేత్వస్తరజ్జైక్కెట్టిక్కెఱుం. హిశబ్దమ్-ఇవ్వర్థ
 త్తినుడైయ ప్రసిద్ధియొచ్చుకొఱుం. (నాన్యత్) ఈశ్వరస్వాతి
 స్త్రిమితుక్కు-హేతువత్తు, అవఁడజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణికిఱువ
 నాకైయాలే. “ఉమ్మడైయకర్తదోషత్తాలే వస్తతాకిల్ నమ్మూల్
 శెయ్యలావత్తుల్లా!” ఎన్న; ఎఁ? శెయ్యలావతిల్లెయో? అత్తె
 అడియేనభవిల్ కిట్టాతపడి తక్కెన్దుభవేణమ్. “నామతుక్కుశక్త
 రో?” ఎన్న(అర్థ) శెయ్యమ్విరకటిల్లెక్కు త్తక్కెవటినిల్లెయో?
 (యతిరాజ) అట్టిపడిశెయ్యవల్లశక్తియిల్లెయో? -జితేంద్రియరాన
 సన్నాసికీకుక్కు త్తైవరాకైయాలే అభిమానాన్తదృభతరు
 డైయ పాపజైహ్విక్కుకైక్కు శక్తియిల్కుతైయిల్లె. (దయ
 కిసిన్దో) అన్దజ్జానశక్తికల్లె రత్నదోపయోగియాకనడత్తుమ్ కృపై

క్రమ సజ్జోచముద్ధో? ౧. “అస్యదయోకసిన్ధో” ఎన్దు విశేష
జ్ఞర్ ఆర్థజ్ఞో పదున్బుడియన్తోకృపాప్రాచుర్యమ్. ఏకశబ్దతాతే-
గుణాన్తరజ్ఞో తడవిప్పిడిక్కవేణ్ణమ్బుడి శోల్లుకిటతు. ౬.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామి! పరమప్రాప్యమైన దేవరవారి శ్రీపాద
మందించుకైన భక్తిలేనివాడనై యున్నాడను, ఇట్లానుకూల్యములేకపోవుట
యేగాక ప్రాకృతిభోగములలోరుచికలవాడనైయుండెదను. నాయొక్కపాప
మే, ఈప్రాతికూల్యమునకుఁగారణముగాని మఱియొకటికాదు. దేవరవారు నా
యందుఁ దయ చేసి యాపాపములను దొలఁగింపవలయును. ౬.

అవ.— ఇప్పడి యెమ్మెరుమానార్ తిరువడికలిల్ ప్రేమాభా
వత్తుక్రమ ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్రమ హేతువాన పాపతై
ప్పోక్తి-యరుళవేణుమెన్దు ప్రార్థిత్తవర్, మీళవుమ్, పదత్ర
యార్థనిష్ఠావిరోధికళాయ్ అనాదికాలమేపిడిత్తు ప్పణ్ణిప్పొన్ద వక్య
త్యకరణ భగవదపచారాదికళమ్ ఇప్పొత్తుప్పణ్ణిప్పొరుక్కు గురు
నున్ద) దేవతా పరిభవాదికళమ్ తుడక్కమానవగ్గతై అనుస
నిత్తు, “ఇప్పడి దోషభూయిష్ఠనాన నాన్ దేవర్తిరుమున్నే
కూళాతేనిన్దు ఇత్తైవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తే” ఎన్దు భీతరాయ్, తమ్మ
డైయమార్థ్యతై యనుసన్దిత్తరుళుకిఱార్ మేల్నాల్లుళోకత్తాలే.

వృత్త్యా పశు ర్షరవపు స్వహ మీదృశోపి
శ్రుత్యాదిసిద్ధనిఃసలాత్కగుణాశ్రయాయమ్ ।
ఇత్యాదరేణ కృతినోఽపి మిథగ్ ప్రవక్తు
మద్యాఽపి నశ్చనపరోఽత్ర యతీన్ద్ర) వర్తే ॥ ౭॥

౧. కూరత్తాహ్లానరులిచ్చెయ్త తనియన్.

అర్థము.—యతీంద్రీ - ఓ! యతిచక్రపతీ! ఆహంతు - నేనో, వృ
త్త్యా - వ్యాపారముచేతి, పశుః - పశుప్రాయుడను. నరవపుః - మనుష్య
శరీరముకలవాడుగాను నున్నాడను. ఈదృశః అపి - ఇట్టివాడనయినప్ప
టికిని, అయమ్ - ఈమణివాళిమామునులు, శ్రుత్యాదిసిద్ధ నిఖిలాత్మగుణా
శ్రయః - వేదముమొదలగు గ్రంథములలో నిర్ణీతమయిన సమస్తాత్మగుణముల
కు నాశ్రయభూతులు, ఇతి - అని, ఆదరేణ - ప్రీతితో, కృతీనః అపి-(భగ
వత్సమృద్ధమను)భాగ్యముగలవారను, నిధిః-ఒకరికొకరు, ప్రవక్తమ్-చెప్పవట్లు,
అత్ర-ఈలోకమందు, అవ్యతాపి - ఇప్పుడును, వచ్చినపరః - మోసకాడనై,
వర్త - ఉన్నాడను.

2.

వ్యా.- (వృత్త్యాపశురిత్యాది) శాస్త్రాధ్యాసాదిభిరుక్తుయో
గ్యమాన మనుష్యజన్మతీలే పితృక్త్యాయామమ్, తద్విరుద్ధమాన
వకృత్యాదిభిలే తదై యతి నడక్త్యాయామమ్, సరసామ్యముమ్
పశుసామ్యముమ్ తమక్కుణ్ణాన వనుసద్ధికి తార్. (వృత్త్యాపశురి)
ఎన్నుడై య వృత్తియైప్పార్ త్తాల్, జన్యజనక విధాగమణి వర్తి
క్కుమ్ పశు వృత్తియోడొక్కుమ్. (నరవపుః) ఎదు త్తవడమై
ప్పార్ త్తాల్, శాస్త్రవశ్యమాన మనుష్యశరీరమాయుక్కుమ్.
తుశబ్దత్తాలే-మనుష్యశరీరపరిగ్రహమృణ్ణైవ ర్తిక్కిట అల్లాతారిల్
తమక్కుణ్ణాన వ్యావృత్తియొచ్చుల్లకితార్. (ఈదృశోపి) కీర్న్
చ్చొన్న పడియై యుడై యనాయుక్కుచ్చెయ్ తేయమ్. తమ్ముడై
య దోషపూరప్పక్కుప్పా శురమిడప్పొ కామైయాలే-ఇప్పడిప్పట్ట
వనెన్దితార్. నమ్ముడై యదోషమితువానపిన్సు నామివ్విషయడై
క్కిట్టుకై అయుక్తమెత్తు కై వాజ్ఞవేణ్ణియిక్కు, అతుశెయ్యూత
వళవన్తిక్కే, “ఇవనైప్పొలే ఆత్మగుణపూర్ణనిలై, ఆకైయార్

ఇవ్విషయ జైక్కిట్టిప్పరిమాటుకై కు-ఇవన తనై అధికారిక
ఎన్ఱు అటివో తలై చిన్ఱవర్క శెల్లామ్ తల్లలి లేకకణ్ణరాయ్
కుప్పోక్కువిట్టు ప్పవ్కళుమ్మడియన్ఱో ఇప్పోతుమ్ వళ్ళ
నాయ్కోణ్ణు అడియో వ ర్తిక్కి-అతు. (యత్తన్ద) రోగని
నాన భిష్క్తైప్పవ్ శ్రియిరుక్కిచ్చెయ్ తేయుమ్ నోయ్కై
తుకై యుణ్ణమ్ వ్యాధిగ ననైప్పోలే, ఆశ్రితదోషజ్జలై క
క్తైక్కుశక్తరాన దేవరైప్పవ్ శ్రియిరుక్కి-అవడియో ఇట్ట
సాగర త్తిలే కిడన్దబ్బున్దకై ప్రాప్తమో పిరానే! ఎన్ఱితార్.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిపతే! నేను, శాస్త్రముందుఁ జెప్పఁ
సత్కర్తముల ననుష్ఠించుటకుఁ దగిన మనుష్యశరీరమును వహించియున్న
ఆసత్కర్తముల నేమియు ననుష్ఠింపక పశుప్రాయుడనై యున్నాడను. ౬
దుర్మార్గుడ నయినప్పటికిని, మహాత్ములందఱు, “ఈ మణివాళిమామును
మంచుమాత్తగుణసంపన్నులు” అని పరస్పరము చెప్పుకొని కొనియాడునట్లు
మిక్కిలి మోసకాడనై యున్నాడను. ౭

దుష్కృతావహోహ మనిశం తవ దుష్టచేష్ట
శృబ్దాదిభోగనిరత శృరణాగతాఖ్యం
త్వత్పాదభక్తజన శిష్టజనోఘమధ్యే
మిథ్యాచరామి యతిరాజ తతోఽస్తి మూర్ఖం॥౩॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! ఎమ్మెరుమానార్దూ! శరణాగతాఖ్యం - (దేవ
రవానిని) శరణముజొచ్చిన వాడనిపేరుగల, - అహమ్ - నేను, అనిశమ్ - సర్వ
కాలమును, దుష్టచేష్టః - దుర్మార్గపారముకలవాడనై, శృబ్దాది, భోగ, నిరతః
శబ్దము మొదలగు విషయములయొక్క, అనుభవముందు, మిక్కిలి యాసక్తిక

తన - దేవరవారి, దుఃఖావహా - దుఃఖమును గలుగఁజేయువాడ
 (అనినను). (అయినను) శిష్టజనాఘమభ్యే - శిష్టజనులసమూహము
 వడుమన, త్వత్పదభక్తిః - దేవరవారి శ్రీపాదములందు భక్తిగ
 మిథ్యా - కృత్రిమముగా, చరామి - తిరుగుచున్నాడను. తతః -
 తదనంతరము - జ్ఞానహీనుడను, అస్తి - అగుచున్నాడను. ౮.

పాశ్య.- (దుర్గుఖావహోహమిత్యాది) (అహమ్ - తన - అని
 శబ్ద - దుర్గుఖావహోభవామి) దేవర్ తిరువడికళిల్ శేషత్వమే
 నిరూపక మామృడియానస్వరూప తైయుజ్జైయ నా ఇవ్వాత్తా
 వుక్కు వకు త్తశేషియానదేవరీరుక్కు ఇడ్డై విడామల్ హ్వానహ
 నాయ్ ప్పొర వేణ్ణియిరుక్కు, అతు శెయ్యూతవశవన్తి క్కే, తద్విరుద్ధ
 మాక దుర్గుఖావహనాయ్ క్కొణ్ణు పోరానిన్టే. ఇతెన్నుజ్జైయ
 శ్రధమపదార్థనిష్ఠై యిరున్దపడి. (దుష్టచేష్టరి) దయాగుణ పూర్ణ
 హమ్ + ఏటిన్టుప్పార్ క్క - * వరువరుక్కు మృడి దుర్వృత్తియ్యేయా
 యిన్ దుచ్చెయ్ తుపోరువతు. (శబ్దాదిభోగనిరతరి) దేవరీర్ తిరువడి
 కళిల్ కైజ్జుర్యత్తుక్కు ఇట్టుప్పిన్దువై త్తు, అతుక్కు విరుద్ధమాన
 శబ్దాదివిషయానుభవ త్తిలే ఒరువర్వశ క్తియాలుమ్ విదువిక్కు-వా
 న్ణాతపడి మికవుమ్ ప్రవణనాయ్ ప్పొరుమవణ. (శరణాగతాఖ్యరి)
 శరణాగతనెన్ఱిఱిపేర్ మాత్రమేయుళ్ళతు. అతిలుమ్ నిష్ఠైయిలై
 యెన్ఱై. ఇత్తాల్ - మగ్ధమపదార్థ నిష్ఠాహానిశ్శొల్లుకీఱు. (శబ్దాది
 భోగనిరతరి) ఎన్ఱెయాలే-తృతీయపదార్థనిష్ఠైయిలైయెన్ను మిడమ్

† ఎఱ్ఱు ? * అరువరుక్కు-మర్మిక్కు; హేయమాకనినైక్కు.

శొల్లిగ్గలు; ఇతరవిషయప్రవణనాయ్ దుష్టచేష్ట నాకైయాలే
 ఇవనైక్కొక్కొక్కప్పుడికితెలి, శరణాగతనెన్నుమ్ పేరిట్టిరుక్క
 యాలే కైవిడప్పుడికితెలి. ఇప్పడితళ్ళవుమ్ కొళ్ళవుమ్బాకాతే
 యిరుక్కిరివివనై నామెశెయ్వతెన్దు పుణ్ణడుమ్బడి యిరుక్క
 యాలే నిత్యదుగ్గఖావహనెన్దై. (త్వత్పాదభక్త ఇవశిష్టజనౌఘ
 మధ్యఇత్యాది) నమ్బడి యితువానాల్ నమక్కుమివ్విషయత్తు
 క్కుమెన్న శేర్తియుణ్ణువున్దునడుజ్జిక్కడక్కవర్తిక్కవేణ్ణియిరుక్క,
 అతుశెయ్యాతే, దేవరీర్తిరువడికళిల్ పారమార్థిక ప్రేమయుక్త
 రాన విలక్షణర్ తిరుళ్ళుక్కుళ్ళే నానుమొరువనాకప్పక్కు, ప్రేమ
 లేశమన్ శ్రిరుక్క, దేవరీర్తిరువడికళిల్ ప్రేమ పరిపూర్ణరైప్పోలే
 కృత్రిమమాక చరియానిష్టే. (తత్తోస్తి మూర్ఖం) నిన్నేహనా
 యిరుక్కచ్చెయ్తే స్నేహయుక్తరైప్పోలే అనుభవ కైజ్జర్వజ్జ
 లై ఆళైప్పడువతు అర్థిప్పతాయ్కొణ్ణు కృత్రిమమాకవర్తియా
 నిన్దై నెన్బతుయాతోన్దాలే, అత్తాలే మూర్ఖనాకానిన్దై నెన్దితార్.

తాత్పర్యము.—౧! రామానుజాచార్య! నేను, దేవరవారికి శరణాగతుఁ
 డనని పేరుపెట్టుకొని, చేయరానికృత్యములనుజేసి విషయాసక్తుఁడనై యున్నం
 దున, దేవరవారికి సంతతము దుఃఖమునే గలుగఁజేయుచున్నాఁడను. ఇంత
 దుర్వృత్తుఁడనైనను, భగవదగోష్ఠిలో దేవరవారి కర్తవ్యభక్తునివలె నటించిం
 చున్నాఁడను.

౮.

నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుం చ మన్త్రం
 తద్దేవతామపి నకిచ్చి దహో నిభేమి।

ఇత్థం శతోఽప్యశతవ ద్భవదీయసజ్జే

హృష్ట శ్చరామి యతిరాజ తతోఽస్తి మూర్ఖః॥ ౯॥

అర్థము — యతిరాజ - ఓ! యతిసార్వభౌమా! ఆహమ్ - నేను, నిత్యమ్ - ప్రతిదినమును, గురుంచ- ఆచార్యునిని, మన్తించ - మంత్రమును, తద్దేవతామసి - ఆమన్తముయొక్క దేవతను, పరిభవామి - అవమానముచేయుచున్నాఁడను. కించిత్-ఇంచుకయు, నవిభేమి - భయపడకనున్నాఁడను, ఆహా - మిక్కిలికష్టము; ఇశ్థమ్ - ఈప్రకారముగ, శతఃఅపి - దుర్మార్గుడనయినప్పటికిని, భవదీయసజ్జే - దేవరచారిసంబంధుల గొప్పిలా, అశతవత్ - దుర్మార్గుడు కానివానివలె (నండి), హృష్టః - సంతోషించినవాడనై, చరామి - సంచరించుచున్నాఁడను. తతః - గనుక, మూర్ఖః - అజ్ఞానిని, అస్తి - అగుచున్నాఁడను.

వ్యా.--(నిత్యంతవహమిత్యాది) (నిత్యంతవహం పరిభవామి గురుమ్) అహేతుకమాకవశ్యేరిత్తు స్వోపదేశతాలే తత్త్వజ్ఞాన తైప్తిప్రితిత్తు స్వరూపయాథాత్మ్యప్రకాశకమానతిరుమన్తై యమ్ సార్థమాక ప్రసాదితరుభి స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞో పుకురాత పడి ఇరపుపకల్ అవహితనాయ్ నోక్కిక్కిణ్ణపాదమ్ ఆచార్య నరుభిచ్చెయ్తపడి అనుష్ఠియామైయాలుమ్, తదుపదిష్ట మన్త తదర్థజ్ఞై అనధికారికభుక్కు ఉపదేశక్తైయాలుమ్, సర్వకాల ముమ్ప్రతిక్షణమ్పరిభవియానిజ్జే. అన్వశవన్తిక్కే, (మన్తించ- పరిభవామి) అనుసన్ధాత్మకభుక్కురక్షకమాకైయాలే మన్త శబ్దవాచ్యనూయ్ సకలవేదాన్తసారమానతిరువన్తిక్షరతైయుమ్, ఆచార్య అతుక్కురుభిచ్చెయ్త యథార్థజ్ఞైయుమ్ ముక్తైక్కు

యాలుమ్, అయథార్థతై అతుక్కుర్థమాక నిన్జైక్కెయాలమ్
 అత్తిళ్ళి రెకునుమ్మడి పరిభవియానిన్జే. అవ్వళవన్తిక్కే, (తదై
 తామపి-నిత్యమ్-పరిభవామి) అమ్మన్త్రిత్తుక్కు శేషిత్వశరణ్యత
 ప్రాప్యత్వవేషత్రా లే ప్రతిపాద్యనాన వెమ్మెరుమానై యుమ్, తత
 మాశ్రయణతైప్పల్ సృష్టజ్ఞాన కరణత్రయజైయుమ్ తద్విః
 యత్తిల్ ప్రవణనూక్కామైయాలమ్ తదితరవిషయజ్ఞలి లే ప్రవ
 ణనూక్కుకై యాలుమ్ పరిభవియానిన్జే. (నకిళ్ళిదహోబి భేమి)
 ఎప్పొతుమ్ ఉద్దేశ్యమాకవనుసన్ధిత్తు గౌరవిక్కుత్తక్కగురుమన్త్రి
 దేవతైకతై అనవరతమ్ పరిభవిత్తు ఇతు నేయాతై) యాయ్ ప్పొరా
 నిన్జాల్, ఇతి లేయెరుశబ్దమ్ భయమిన్జిక్కేయిరానిన్జే. (ఇత్థం
 శతోపి) మేలెత్తువన్తిక్కే ఉభృత ఆరాయ్ న్దపార్ త్తాల్ శరనా
 యిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్. (అశరవద్భవదీయసజ్జేహృష్టశ్చరామి)
 ఆచార్య విషయ త్తిలుమ్ అవనుపకరిత్త మన్త్రి విషయ త్తిలుమ్
 తత్సత్తిపాద్యమాన దేవతావిషయ త్తిలుమ్ ఉక్తక్రమమ్ తప్పా
 మల్ యథా ప్రతిపత్తియోడే వర్తిక్కుమవర్కళాయ్ దేవరీరు
 డై యతిరువడికళిల్ సమ్మన్తైయిట్టే నిరూపిక్కుప్పడుమవర్కళాన
 మహత్తాక్కళోనడునే, “గురుమన్త్రిదేవతైక శళవిలివన తనై
 ప్రేమాతిశయముడై యవర్కళిలై” ఎన్దు తోబ్బుమ్మడి నిరతిశయ
 హర్షయుక్తనాయ్ కొణ్ణు, హర్షత్తుక్కుప్పొక్కువిట్టు ఇతన్తతః
 సజ్చరియానిన్జే. (తతః-మూర్హోస్తి) ఇప్పడిగురుమన్త్రిదికతై
 పరిభవిత్తు, అతిలొర్భయమిన్జిక్కే విలక్షణర్ నడువేవుక్కు,

“మమవర్కభిలేయ్యురువన్” ఎన్ఱు క్కణ్ణవర్కభుక్కుత్తోర్ ముమ్మ
మశక్కుప్పరల్లిట్టుక్కభిత్తు త్తిరిమానిష్టే ఎన్ఱు యాతొ
న్ఱుగో, అత్తాలే ఎన్ఱు తనై మూర్ఛిలైయెన్ఱితార్. ౯.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతివరా! నేను ఆచార్యులుపదేశించిన మార్గముం
బుండక యభేచ్ఛముగ సంచరించి గుర్వాజ్ఞాతిక్రమ మనెడు మహాపరాధమును
కరియి, వారుపదేశించిన మంత్రముయొక్క అర్థమును మఱిచి యపార్థముల
కు గల్పించియు, తత్ప్రతిపాద్యదేవత ననాదరించియు, ఇట్లు ధూర్ఘటమైన
యముగఁ దిరుగుచున్నాఁడను. ఇట్లయోగ్యుడయినప్పటికిని, భాగవతగో
లో మంచియోగ్యునివలె నటించి, అంతమాత్రము చేతనే కృతార్థుడనై
కుంతోషించుచున్నాను గనుక నేను మహామూర్ఖుడను. ౯.

హ హ స్త హ స్త మనసా క్రియయా చ వాచా
యోఽహం చరామి సతతం త్రివిధాపచారాన్ ।
సోఽహం తవా ప్రియక్లేప్రియకృద్వ దేవం
కాలం నయామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః॥ ౧౦॥

† మశక్కుప్పరల్ = మశక్కు . సంశయమ్, పరల్ - విరై; సంశయ
తైప్పణ్ణుమ్విరై; ఆభవా, కులుక్కావిరై-అశక్తావిరై. తరైయిలేపచ్చిరైకొణ్ణు
వట్టమాకక్కిఱి అతిరేణిశ్చైపుళియమ్విరైయై ప్పొక్కిట్టార్, కుఱియిట్టకుక్కు
పుళియమ్మే పోవరైయైయెడుత్తు, పుకట్టవనై క్కణ్ణైపువైత్తు, అతుక్కుళే
యిన్దవిరైయైయమ్వైత్తు, కణ్ణైత్తిఱిన్ఱు, అవనై విరైయశక్తామ రెడుక్కుచ్చ
న్నార్, అన్దవిరైయైయిళియమన్ దురైకరైయెడుత్తానాకల్ అట్టముణ్ణు; అన్ద
విరైయైయెడుత్తాలాట్టమిలై; అరైయాలే అన్దవిరైయెడు మన్ దు విరైయెడు
వాళితెరియా లే; అరైయొల్లకిఱు.

అర్థము. — యతిరాజ - ! యతిశేఖరా! య - ఏ, అహమ్ - నేను, మనసా - మనస్సుచేతను, క్రియయా - క్రియచేతను, (క్రియసేయుచున్నశరీరము) వాచాచ - వాక్కుచేతను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, త్రివిధాపచారాన్ - మూడువిధములైన అపరాధములను, చరామి - చేయుచున్నానో, సః - అటువంటి, అహమ్ - నేను, తవ - దేవరవారికి, అప్రియకరః - అనిష్టమునుసేయువాడనై, ప్రియకృద్వత్ - ప్రియముచేయువానివలె (నుండి), ఏవమ్ - ఈ ప్రకారముగ, కాలమ్ - కాలమును, నయామి - గడుపుచున్నాడను. హ - కష్టము; హస్త - మిక్కిలికష్టము; హస్త - మిక్కిలికష్టతరము. ౧౦.

వ్యా. — (హహస్తహస్తేత్యాది) భగవద్భాగవతాచార్యవిషయజ్ఞతైయనువర్తికైక్కుణ్ణాన మనోవాక్కాయరూపకరణత్రయతైయమ్కొణ్ణ అవ్యిషయజ్ఞతై పరిభవత్తు, అతిహారు భయమిన్త్రికే విలక్షణోనదువే అనువర్తియాతమాత్రమన్త్రికే, అనవరత మపచారమే పణ్ణికొణ్ణా పోరుకై యాల్పజ్ఞాన వ్యసనాతిశయత్తాలే యదుభిచ్ఛయేకితార్ (హహస్తహస్త) ఎన్త్రి. (మనసా) భగవద్వైభవాదికతై యనుసన్ధిక్కుణ్ణామనస్సు పదుమ్మాడే! (క్రియయాచ) క్రియాశబ్దత్తాలే - క్రియాహేతువానకాయజ్ఞైలక్కిఱతు; (వాచా) ఉద్దేశ్యజ్ఞతైక్కుఱిత్తు అజ్ఞలి ప్రణామాద్యనుకూలవృత్తిపణ్ణికైక్కుమ్ తద్గుణజ్ఞతై పృకక్కుమకక్కుణ్ణ కాయముమ్ వాక్కుమ్, అపచారన్పణ్ణి అనర్థప్పదుకైక్కుఱుప్పావతే! (సతతమ్) స్వరూపానురూపమాన వృత్తియిలే అన్వయిత్తవనుక్కు కాలవిశేషత్తిలే విచ్ఛేదమ్వరుకై అసహ్యమానాపోలేయాయ్దు అన్దవపచారకరణత్తిలుమ్ కాలవిశేష

త్రిలుక్తానవిచ్ఛేదమ్ అసహ్యమానపడి. (చరామి) ఎన్నిట నర్త
మాననిర్దేశతాతే- సర్వానన్తయిలునుపచార మనుచ ర్రిక్కింపడి.
(త్రివిధాపచారాన్) ఓరొరువిషయ త్రిలపచారమే అతికూరమా
యిరుక్క, నూన్లు అపచార త్రిలుమ్ అన్వయి త్తపడి. అతుర్తా
కతిపయాపచార త్రిలే † శువలుకై యన్తి క్కే నానావిధాపచార
జ్జలిలు మన్వయి త్త పడియొప్పగి ౧ బహువచనప్రయోగమ్ పణ్ణకి
అతు. ౧ * అహంసర్వంకరిష్యామిక్కు ఎతిర్ త్తట్టిరుక్కింపడి.
(సోహమ్) అపరాధమ్ పణ్ణినై యులరాతవిన్ద పాపిన్ద. (తవా
ప్రియకరః) “స్వగ్గుపానురూపమాన వృత్తియిలే యన్వయి త్తు
వ్వా వేణుమ్” ఎన్లు ఇతుక్కు కృషిపణ్ణిక్కింట్టా పోరుకి అ దేవరీరు
క్కు, పణ్ణినక్కిపియై ప్పాఠ్మొక్కి అనిష్టకరనాయ్ పోరుమవళ.
(ప్రియకృద్వత్) * అర్థస్థి ఇతువాయిరుక్క, “భగవద్భాగవ
తాచార్యవిషయజ్జలిలివన త్తనై ప్రేమముడై యారుమ్ కై జగర్వ
రుచియుడై యారుమిలై, ఆసపిన్సు ఇవనేనమక్కు ప్రియకరః ”
ఎన్లు దేవరీరుమ్ నినై క్కుమ్బడియాయ్ ౧౧ వర్తిప్పతు. (ఎనం
కాలంనయామి) ఇప్పడి కృత్రిమమానపరిమాణ్ ౧౧ త్తాల్ కాలత్తై
క్కట్టియానిష్టే. (యతిరాజతతోఽస్తి మూర్ఖః) రక్షణసామర్థ్య
ముడై యదేవరీరుమ్ సన్నిహితరాయిరుక్క ఇవ్వస్తా అపచార
త్రిలేకై కట్టికై యాలే ఎన్న త్తనై మూర్ఖ రిలైయెగ్గిటార్. ౧౦.

† శువలుకై శోషిక్కు; కైవాణ్ణుకై యున్త పడి. ౧||రా-అ-౩౧. ౨౫.

* అర్థస్థియితుఇవాన్తైవాయిరుక్క” ఎన్లు ౨ ప్రకీర్తన.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిగాజా! నేనవరతము మనోవాక్తాయములచే భగవద్భాగవతాచార్యుల విషయమందపచారపడుటవలన దేవరవారి యభిప్రాయమునకు విపరీతము నాచరించువాడనైతిని. అయినను, సత్పురుషులు “ఈ మణివాళిమామునులు ఎమ్మెరుమానార్ల కత్యంతప్రియంకరులు” అనిబొగడునట్లు నటించించి కొలమును గడుచుచున్నాడను. ఇది మిక్కిలి దుఃఖ జనకముగానున్నది. ౧౦.

అవ.— ఇప్పుడి అకృత్యకరణ భగవదపచారాదికళితే అన్విత నాయిరుక్క చెప్పి తేయుమ్ అవత్తలి లన్వయియాతవనై ప్పొలే యుమ్ వర్తికైయాలే ఎన్నిల్ కుత్తెన్దారొరువరుమిల్లె యెన్టు విషణ్ణరానవివరై ప్పార్త్తు, ఎమ్మెరుమానార్, “అనుతాపాదిక భుక్తాకిల్ అవై తన్నడై యేకభీయుక్తాణుమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్య; అనుతాపాది లేశముమిల్లామెయాలే ఇప్పొత్తుమ్ అకృత్యకరణమే యెనక్కు నిత్యానుష్ఠానమాయ్ చెల్లానిన్తు ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్.

పాపే కృతే యది భవన్తి భయానుతాప

లజ్జాగ్ని పునర్గకరణ మస్య కథం ఘటేత ।

మోహేన మే న † భవతీహ భయాదిలేశ

స్తస్మాత్పునర్గపునరఘంయతిరాజకుర్వే ॥ ౧౧॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! జితేంద్రియాగ్రాణ్యా! పాపే - పాపము, కృతే-చేయబడినయెడల, భయా, ౨. సుతాప, లజ్జా-భీతియు, పశ్చాత్తాపమును, సిగ్గును, భవన్తియది - కలుగునేని, అస్య - ఈపాపముయొక్క, పునఃకరణమ్ -

† “భవదీయ” ఎన్టు క్రిందొడ్డియాచార్యర్ వ్యాఖ్యానముల పోరానరమ్.

మరలనాచరించుటయనునది, కథకు-ఎట్లు, ఘటేత-సంభవించును. మే-నాకు, మోహేన - అజ్ఞానముచేత, ఇహ-ఇందు, భయాదితః - భయముమొదలైన వానియొక్కలవమును, నభవతి-కలుగుటలేదు. తస్మాత్-గనుక, (అహమ్-నేను,) పునఃపునః-తిరితిరిగి, అఘమ్-పాపమును, క్షుర్యే - చేయుచున్నాడను. ౧౧.

వ్యా.- (పాపేకృతత్వాది) భయమావతు - మేల్ వరక్కడవ అనర్థవిశేషజ్ఞుక్కు సూచకమాన చిహ్నజ్ఞైక్కుణ్ణుపిఱుక్కుమ్ దుగ్గఖమన్తో; “ఇహోతిశైచ్చైతాల్ మేల్ నమక్కు అనర్థమ్ వరుమ్” ఎన్లు వెరువుమవనుక్కు అప్పజిప్పట్టభయమున్లామ్; “నామ్ అకృత్య త్రిలన్వయిక్కు క్కడవోమల్లామ్” ఎన్లు అభినన్ధిరామమ్ పిఱున్దిక్కుచ్చైయ్ శేయుమ్ దుర్వాసనై యాలే నెఱుకలగ్గి నినై వఱ అకృత్య త్తిలే యిఱుజ్జినననుక్కు అనుతాపమున్లామ్; బుద్ధిపూర్వమ్ ప్రవర్తియానిఱుచ్చైయ్ శేయుమ్ కిష్టగర్తైక్కు అజ్జినవనుక్కు లజ్జెయున్లామ్; ఇవన్ శ్రిలేతేను మొన్లున్లాయితై తాకిల్ మీశపుమ్ పాపశైచ్చైయ్ కై యెజ్జినేకూడుమ్మడి? (మోహేనమేనభవతిపాభయాదితేశం) మేల్ వరుమన ర్థశైయాతల్ ఇహోతున్లానశిష్టగర్తై యైయాతల్ ఒన్లైయుమ్ నిరూపిక్కువఱియాతనజ్ఞానత్తాలే బుద్ధిపూర్వకమాక అకృత్యాదికరిలే మణ్ణిహోరుకిఱ వనక్కు ఏకదేశముమ్ భయాదికభున్లానతిశై. (తస్మాదిత్యాది) అకై యాలే, అడు తడుత్తు పాపమే శైయ్యానిశ్చే.

తాత్పర్యము.- ఓ! యతీశ్వరుడా! ఒకడు, అజ్ఞానముచేత నైనను, లేక అనవధానముచేత నైనను పాపముజేసినయెడల తరువాత జ్ఞానమువచ్చి “దుర్వృత్తుడనైన నాకు ఏదిధనరకానుభవమువచ్చునో?” అనియెడి భయమును, “చేయ

రానికృత్యమును జేసితిమే ” అనియెడి పశ్చాత్తాపమును, “ ఈనావ్యాపారము పెద్దలకుఁ దెలిపిపోయినదే ” అనియెడి లజ్జయు కలిగినయెడల, వాఁడు తిరిగి యటువంటి పనులయందుఁ బ్రవర్తింపడు. నేనట్లుకాకుండ నిరంతరాజ్ఞానము చేత నించుకైనను భయాదులు లేకుండ తిరిగితిరిగి యాపాపమునే జేయుచున్నాను.

౧౧.

అవ. - “ సర్వేశ్వర సకలవస్తుకృళిలు మన్తర్యామియాయ్ సమస్తప్రవృత్తికలై యుమ్ పార్తుకొణ్ణెల్లునరుళి యిరుక్కి-ఱ పడియైయనుసన్ధితాల్ పాపకరణత్తుక్కిడమిలైకాణుమ్ ” ఎన్న; అతువుమనుసన్ధిక్కె-క్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి కామపరవశాన్త్రకరణనాయుక్కితే నెన్దిటార్.

అన్త ర్బహి స్సకలవస్తుషు సన్త మీశ

మన్ధపురస్థిత మివాహ మవీక్షమాణః ।

కన్దర్పవశ్యహృదయ సతతం భవామి

హన్త త్వదగ్రమనస్య యతీన్ద్ర నార్హః ॥ ౧౨॥

అర్థము. - సకలవస్తుషు - సమస్తపదార్థములలో, అన్తః - లోపలను, బహిః - బయటను, సన్తమ్ - ఉన్న, ఈశమ్ - సర్వేశ్వరుని, అన్ధః, పుర, స్థితమ్, ఇవ - చీక, ముందఱ, నున్నవానిని, వలె, అవీక్షమాణః - చూడనివాడవైన, అహమ్ - నేను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, కన్దర్పవశ్యహృదయః - మన్ద్రభునికీ, స్వాధీనమయిన, మనస్సుకలవాడను, భవామి - అగుచున్నాను. యతీన్ద్ర - ఓ! యతివరుడా! త్వ, దగ్రమనస్య - దేవరవారి, ఓలగమునకువచ్చుటకు, నార్హః - యోగ్యుడఁ గానివాడవై యున్నాను. హన్త - అక్కటా.

౧౨.

వ్యా.- (అన్తర్పహిరిత్యాది) స్వ పర విభాగమట సకల
 వస్తుకళిలుమ్ ఉత్తోడుపుటమ్బాడువాశియట వ్యాపిత్తిరుక్కు
 మవనాయ్, వ్యాప్యవస్తుకలై స్వాధీనమాకనియమిత్తుక్కొణ్డః
 పోరుమవనై. ఉత్తోయిరుక్కిటపడియైయత్తినాల్ “నినైవుక్కు
 వాయిల్లైయాన నెజ్జిలిరుక్కిటపడియైయత్తినాల్ “నినైవుక్కు
 వెరువి నెజ్జిల్ పాపచిన్దైపణ్ణప్పోకాతు; పుటమ్మిరుక్కిటపడియై
 యనునన్దితాల్ “ఉత్తోయన్తోఅవణ్, పుటమ్మిలై” ఎన్దు బాహ్య
 కరణజ్జోక్కొణ్డః పాపమ్ శెయ్యప్పోకాతు; ఉత్తోమ్ పుటమ్ముమా
 శనాయురున్దాలుమ్, శెయ్తపాపత్తుక్కు ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణినియమి
 త్తైక్కు శక్తనల్ల పాకిల్ పాపమ్ శెయ్యిలునూమ్; అజ్జనన్దిక్కే
 అపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కైక్కుఉరియ నిరజ్జుశస్వతన్త్రను
 మాయిరున్దాలెజ్జనే పాపమ్ శెయ్యలావతు? (అన్తర్పరస్థితిమివా
 హమవీక్షమాణి) జాత్యన్తర్థతన్నుడై యమున్నే నిక్షిటవనైక్కా
 గమాట్టాతాప్పోలే, తత్త్వజ్ఞానశూన్యనాననాణ్, సర్వత్రసన్నిహి
 తనాయ్ సర్వనియన్తావానవనై క్కాగమాట్టాకిటీలే. ఆచా
 ర్యోపదేశాదిబద్ధజ్ఞానముణ్డాయుక్కు క్కాగమాట్టామైక్కు హే
 తువెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్ (కన్తర్పవశ్యేత్యాది) అవనై
 క్కాల్లైక్కు సాధనమాన నెజ్జు కామపారవశ్యతాల్ కలగ్గినపిన్దు
 కాణివిరుక్కు? విషయప్రపణమాననెజ్జిలే ఆచార్యోపదేశాదిబద్ధ
 మానజ్ఞానతై ప్రతిష్ఠిప్పిక్కై అరితితే. (సతతమ్) మనస్సుక్కు
 కామపారవశ్యమ్ కాదాచిత్కమాయిల్లైకిల్ అల్లాతకాలగ్గిలే

యాకిలుమ్ భగవదనుసంధానమ్ పణ్ణలామ్; సర్వకాలజ్ఞులుమ్ ౧
 చిత్తమ్ కామకలుషమానాల్ ఎజ్జనేయనుసంతిక్కుమ్మడి. (భవాని
 ఎన్నిటవర్తమాననిర్దేశతాల్ - కాలకలైక దేశముమ్ కామపార
 శ్యమ్ తవిర్దత్తైయెన్నిటతు. శ్చ కాలమాకిలుమ్ వాసుదేవచి
 నత్తుక్కు యోగ్యమాకాతపడి పాథేపోవతే! ఎన్నిటవిషాదత్తాత్
 (హస్త) ఎన్నిటార్. (త్వదగ్రగమనస్యయతీన్ద్రనార్హః) సాక్షా
 త్కృతభగవత్తత్త్వరాయనిరస్తమస్త కామరానవరకళ క్షి
 సేవిక్కుమ్మడియాన వైభవస్తైయుడైయదేవరీర్ తిరుమున్నేవను
 కైక్కు, ఇప్పడియిరుక్కిఱనా అర్హనో? ఎన్ఱు తమ్మెన్నిన్ద్రుక్కు
 ణ్ణరుభుకిటార్.

౧౨.

కాత్వర్యము.—ఓ! స్వామీ! సర్వేశ్వరుడు సమస్త వస్తువులలోను
 లోపలబైట సయితము నిండివ్యాపించియున్నాడు, అట్లున్నను అజ్ఞుడైన
 నాకు, దీక్షిలోనున్న వస్తువువలె నెచ్చటనుగనుబడక నే యున్నాడు. ఓ!
 జితేంద్రియశిఖామణే! కామాతురుడైన నేను దేవరవారిముందట వచ్చుటకు
 గూడ నాకు యోగ్యతలేదు.

౧౩.

అవ.—“ఇప్పడిపాపార్జనభూమియుమాయ్ తత్ఫలమానదుర్ల
 ఖానుభవత్తుక్కుమ్ స్థానమానశరీర త్తిలిరున్నై త్తవిర్తుక్కు
 శ్శమాట్టిరో?” ఎన్ఱు ఎమ్మేరుమానార్కు త్తిరువుశ్శమాక ;
 ఎన్నుడైయ పాపాతిశయతాల్ శరీరనివృత్తియిలపేక్షైపిఱక్కిఱ
 త్తిలై, తాదృశపాపతై దేవరీర్తామే శీఘ్రమాక ప్పొక్కియరుశి
 వేణుమెన్నిటార్.

తాపత్రయీజనితదుగ్ధనిపాతినోఽపి

దేహస్థితౌ మమ రుచి స్తు న తన్నివృత్తౌ।

ఏతస్య కారణ మహో మమ పాపమేవ

నాథ త్వమేవ హర త ద్యతిరాజ శీఘ్రిమ్॥ ౧౩॥

అర్థము. — తాపత్రయీ జనితదుఃఖనిపాతినః అపి - ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికముల నెడి మూడువిధములనైన తాపములచేతఁగలిగినదుఃఖములందుఁబడినవాఁడనైయున్నను, మమ - నాకు, దేహస్థితౌ - శరీరమందుండుటయందు, రుచి - ఆశ (ఉన్నది); తన్నివృత్తౌ - ఆశరీరముయొక్క నాశమందో, న - (ఆశ) లేదు. మమ - నాయొక్క, పాపమేవ - పాపమే, ఏతస్య - దీనికి, కారణమ్ - హేతువు, అహో - కష్టము. యతిరాజ - ఓ! యతీశ్వరా! నాథ - ఓ! స్వామి! తత్ - ఆపాపమును, త్వమేవ - దేవరవారే, శీఘ్రిమ్ - త్వరగా, హర - నశింపఁజేయుము.

౧౩.

వ్యా. — (తాపత్రయీత్యాది) ఇతిలనుభవిక్కిరి దుగ్ధనిపాతినాం బన్తిరణ్ణాయ్ అతైక్యభిత్తు క్కొళ్ళాత్మాభికిరితో; కర్తవ్యసేకవిధమాకిరితే తత్ఫలమానదుగ్ధముమ్ సేకవిధమాయరుప్పతు; కర్తానుగుణమాక అనుభావ్యమానదుగ్ధమ్, ఆధ్యాత్మికాది రూపేణ త్రివిధమాయరుక్కుమ్; ఇతిల్, ఆధ్యాత్మికన్దా - శారీరమెన్దుమ్ మానసమెన్దుమ్ ఇరణ్ణవకై; శారీరన్దా - జ్వరాదివ్యాధికళాలే అ సేకవిధమాయరుక్కుమ్; మానసమావతు - కామ క్రోధాది కళాలేవరుకిరి వ్యసనమ్. ఆధిభౌతికమావతు - మృగపక్ష్యాదికళాలే వరుకిరివ్యసనమ్. ఆధి దైవిక మావతు - శీతోష్ణాదికళాలే వరుకిరి వ్యసనమ్. ఇప్పడి మూన్దువకైప్పట్ట తాపసమూహాజ్గళాలే

యుక్తానదుగ్గిరిసాగర త్తిలే ఉత్తరోత్తరమ్ అవగాహియానిల్క-
చ్చేయ్ తేయమ్. (దేహస్థితౌమమరుచిః) “దుగ్గిరిం † మాభూ

ఎన్నిత లాకికర్ పడియిమ్ కడన్దిరుక్కిఱవెనక్కు, దుగ్గిర
స్పదమానశరీర తైక్కుఱై వఱనోక్కిక్కొళ్ళుకై యిలేయాయ్ ము
ఇప్పోతురుచి. (తు) లాకికర్ పడియిల్ తమక్కుణ్ణాన విశేషమ్.
(నతన్నివృత్తై) అన్దరుచి ఇతినుడై యనివృత్తియిలుమ్ ఒరుక్కా-
లుణ్ణాయ్ ముతాకో ఇత్తైవిడువిత్తుక్కొళ్ళులాయ్ ము క్కిడీర్!.
(ఏతస్యేత్యాది) ఇతుక్కుక్కారణముమ్ నాపపణ్ణినపాపమేయి
త్తనై, ఐయో!. (నాథ) ఇతు అనాథవస్తువాయ్ తానిజనే
*యెళివరవుపడుకిఱతో? (త్వమేవేత్యాది) ఇస్సమ్మనైత్తైప్పార్ త్తు,
“దుగ్గిరి తైయుమ్ సుఖమాకవిరుమ్ముకిఱవివక్ మేమేలుమ్
అనర్థతైవిత్తై తుక్కొళ్ళుమ్” ఎన్దు శడక్కెన అన్దపాపత్తైప్పొక్కి-
యరుళ వేణుమ్.

౧౩.

తాత్పర్యము — ఆధ్యాత్మికతాపమనఁగా - రోగాదులు, ఆధిభౌతికతా
పమనఁగా - సర్పమృగాది జంతువులచేతఁ గలిగెడి యుపద్రవములు, ఆధి-
దైవికమనగా శిరోస్థాదుల చేతఁ గలిగెడియుపద్రవమును, ఇటువంటి తాపత్ర-
యమువలన నేను మహాదుఃఖము ననుభవించుచున్నప్పటికిని, దీనికిఁగారణమైన
యీశరీరమునువదలి సుఖించుటకిచ్చింపక నిశరీరమునే పైపైన పోషించుచు
న్నాను. దీనికిఁ గారణము నాపాపమే. ఓ! స్వామి! దాసుడనైన నాపాప-
మును దేవరవారే పోగొట్టవలయును,

౧౩.

అవ.- “ ఇహోత్తుమ్ భయానుతాపాదికళు మశ్శు పాపార్జ
న త్తినిన్దుమ్ మీభాతపడియై యుడైయనాయ్ శరీరనివృత్తియిలు
మపేత్తైయిన్ది క్కేయిరుక్కిఱవుమక్కు నమ్మా లే తద్దేతువానపా
పజ్జత్తై ప్పొక్కవెత్తాల్ పొక్కప్పో మో? ఆనప్పిన్సునీర్ తామే ఉమ్ము
డైయ రక్షణత్తుక్కు వచ్చిపార్క్కి వేణుజ్గాణుమ్” ఎన్న; దోషమే
వేషమానవెనక్కు దేవరీర్క్కపై యెట్టియ వేఱుగతియిలై యెన్ది
తార్ మేలరణ్ణుకోకత్తాలే.

అతిల్, ముతల్ స్లోకత్తాలే - సర్వజ్ఞరాన కూరత్తాత్త్వా
వరదరాజ స్తవాదికళిలరుళిచ్చెయ్ త దోషజ్ఞుక్కెల్లామ్ ఏకాశ్ర
యమాన అడియేనుక్కు- దేవరీర్క్కపైయెట్టియ వేఱుగతియిలై
యెన్దితార్.

వాచామగోచరమహాగుణదేశికాగ్ర్య

కూరాధినాథకథితాఖిలనైచ్యపాత్రమ్ ।

ఏషోఽహ మేవ న పున ర్జగతీదృశ స్త

ద్రామానుజార్య కరుణైవ తు మద్గతి స్తే॥ ౧౪॥

అర్థము.-వాచామగోచర, మహాగుణ, దేశికాగ్ర్యకూరాధినాథ, కథ
తాఽఖిల, నైచ్య, పాత్రమ్ - (సంపూర్ణముగా) చెప్పట, కసాధ్యములైన,
గొప్పగుణములుగలవారును, ఆచార్యులలోనగ్రేసరులునైన, కూరత్తాత్త్వాను,
చెప్పిన, సమస్తములైన, నైచ్యముల, కాశ్రయభూతుడను. ఏషః ఈ, అహమ్
ఏవ. నేనే, జగతి-లోకమందు, ఈదృశఃపునః-ఇటువంటివేఱొకండన్ననో, న-
లేదు. తత్-అట్లగుటంజేసి, రామానుజార్య-ఓ! రామానుజస్వామీ! మద్గతి-తు-
నాకుగతియో, తే-దేవరవారియొక్క, కరుణావీవ-ధ్యయయే. ౧౪.

వ్యా.- (వాచామగోచరేత్యాది) ౧ “మొట్టిమొక్కడక్కువ పెరుమ్ పుకథా” ఎన్నిపడియే - ఇవ్వళవెన్లు వాక్కాల్ పచ్చేదిక్కవాణ్ణాతపడి యిరుప్పతాయ్ నిస్సీమమాన జ్ఞాన శక్త్యా కల్యాణ గుణజలైయుడై యరాయ్, తతితితి త్తిలే తీరక్కత్తియ వపచారమ్ పణ్ణిన నాలూరానై యుమ్ పెరుమాళో ఊరుతలై యాక మన్డాడి రక్షిక్కుమ్ పరమకృపావానాకై యాలే ఆచార్య శ్రేష్ఠరుమాయుళ్ళ కూరత్తావ్వానరుళిచ్చెయ్ త అన్ద నై చ్యత్తు క్కుమ్ పాత్రమ్, కీర్త చ్చొన్న స్వభావత్తై యుడై యనాన నానొరు వనుమేయాయరుక్కుమ్. (నపునర్జగతీదృశం) ఆరాయ్ న్దు పార్ త్తార్ ఇజ్జగ త్తిలే ఇప్పడిప్పట్టదోషత్తైయుడై యానొరు వనుమిలై. (తద్రామానుజేత్యాది) దేవరీర్ కృపైక్కు వయిలు నితైయు మ్బడిక్కిడానదోషపూర్తి యెనక్కు ఉణ్ణాకై యాలే, దేవరీర్ కృపైయే యెనక్కు ప్పకల్. (ఆర్య) ఇవ్వర్థమ్ దేవరీరణియా మల్ అడియే విణ్ణప్పమ్ శెయ్యవేణుమో? (రామానుజ) దేవ రీర్ కృపై యళవుమ్ పోక వేణుమో? మొత్తైక హేతువానచాతుర్య తైయుడై య ౨* చతురక్షరియాన తిరునామమే పోరాతో? ౨ “నచేద్రామానుజేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ” ఎన్నక్కడవతితే.

తాత్పర్యము.—ఓ! రామానుజార్యా! వాచామగోచరములగుమహా గుణములుగలవారును పూర్వాచార్యులలో నగ్రగణ్యులునైన కూరత్తావ్వాసు ప్రసాదించిన సమస్తమైన నైచ్యమునకాస్పదమైయున్న వాడను నేనే! ఇటు

వంటి గుర్గుణవంతుండు, ఈలోకమందు మఱియెవండును దొఱకడు. ఇట్లు నిహీనుడైన నాకు దేవరవారి కృపతప్ప వేఱుగతిలేదు గనుక నాతప్పులన నియు ఊమించవలెను.

అవ.—ఇవ్వశవన్తిక్కే, పరమాచార్యరాన ఆశవన్దారుమ్ కూర త్తాన్దానుమ్ అవరుడై యతిరుమకనారానభట్టరుమ్ తాన్దామరుళి చెప్పయేతప్రబంధజళిల్ ప్రతిపాది త్తదోషజళితైయ ఎనక్కొరువను క్కుమేయుణ్ణానప్పిన్చి దేవరీర్కృపైయేయెనక్కు ఉపాయమెన్ది తార్. దోషమ్ కనక్కక్కనక్క ఎమ్మెరుమానార్ కృపై తమ్మశ విలే ముఱుమడైకొళ్ళుమెన్దిరుక్కితార్.

శుద్ధాత్తేయామునగురూత్తమకూరనాథ

భట్టాఖ్యదేశికవరోక్త సమస్తనైచ్యమ్ |

అదాఽస్త్వస్యసంక్కుచితమేవ మయీహ లోకే

తస్మాద్ద్యతీంద్ర కరుణైవ తు మధతి స్తే || ౧౫ ||

అర్థము.—శుద్ధాఽఽత్త, యామున, గురూత్తమ, కూరనాథ, భట్టాఖ్య, దేశికవరోక్త, సమస్త, నైచ్యమ్-నిర్దుష్టమైన, స్వభావముగల, ఆశవన్దార్లనెడు, ఆచార్యవర్కులు, కూరత్తాత్మ్యాను, భట్టరు, అనెడు గురువరులచే జెప్పబడిన, సకలవిధ మైన-నీచతయు, ఇహ - ఈ, లోకే - లోకమందు, అద్య - ఇప్పుడు, మయి - నాయందు, అసంక్కుచితమేవ - సంకోచమునొందనిదిగా నే, అస్తి - ఉన్నది. తస్మాత్-కాబట్టి, యతీంద్ర-ఓ! యతివర్యా, తే - దేవరవారియొక్క, కరుణావీవ-దయయే, మధతి-నాకురక్షకము. ౧౫.

వ్యా.- (శుద్ధాత్తే త్యాది) పరిశుద్ధాన్తక్రణరాన ఆశవన్దార్, ఆచార్యోత్తమరాన కూరత్తాత్మ్యాను, అవర్తిరుమకనారాన

విశేష కటాక్షమ్ పట్టయరుభి “ఉమక్కు అపేక్షితమే?” ఎన్ఱు
 కేట్టరుభ; “వాచాయతీన్ద్ర” ఎన్ఱుమ్ “అల్పాపిమేన” ఎన్ఱుమ్
 కీర్త ఇరణ్ణులొకత్తాలుమ్ ప్రాధిత్త అనిష్టనివృత్తియైయుమ్ ఇష్ట
 ప్రాప్తియైయుమ్ ఇష్టోక త్తిల్ పూర్వోత్తరార్థజ్ఞానే ప్రాధిత్త
 రుభుకితార్.

శబ్దాదిభోగవిషయా రుచి రస్త్వదీయా

నష్టా భవత్విహ భవద్దయయా యతీన్ద్ర !

త్వద్దాసదాసగణనాచరమావశాయ

స్తద్దాసత్వైకరసతావిరతా మమాన్ద్రు || ౧౬||

అర్థము.—యతీన్ద్ర) - ఓ! యతివర్యా! అస్త్వదీయా - మాసంబంధియై,
 శబ్దాది, భోగ, విషయా - శబ్దము, మొదలగు విషయములయొక్క, అను
 భవ, విషయక మైన, రుచిః-అభిలాష, ఇహ-ఈలోకమందు, భవ, ద్దయయా-
 దేవరవారి, కృపచేత, నష్టా - నశించినది, భవతు - అగుఁగాత. యః-ఏపురు
 షుఁడు, త్వ, ద్దాస, దాస, గణనా,చరమావశాయ-దేవరవారి, దాసులయొక్క,
 దాసుల, పరిగణనలో, కడపటి, యెల్లలో, (ఉన్నాఁడో), త, ద్దాసత్వైక,
 రసతా-ఆపురుషునివిషయక మైన, కైజ్ఞర్యమండే, రుచికలవాఁడనైయుండుట,
 మమ - నాకు, అవిరతా - అవిచ్ఛిన్నముగా, అస్త్వ-అగుఁగాత. ౧౬.

వ్యా.— (శబ్దాదీత్యాది) తృతీయపద త్తిత్వాన్న అనన్యభో
 గ్యత్వత్తుక్కు శబ్దాద్యనుభవరుచియితేవిరోధి, ఆకై యాలే అవి
 ద్యానివృత్తియైయు పేక్షియామల్ విషయప్రావణ్యనివృత్తియైయు
 పేక్షిక్కి-తార్. (అస్త్వదీయా) ఇన్ద్రరుచియా లేయన్తో అనాదికా
 లమ్ స్వరూపానురూపపురుషార్థత్యైస్త్వైస్త్వైస్త్వై అతిపేక్షోల్ల

వుమ్ అసహ్యమాయిరుక్మిణితాయీగ్. (నష్టభవతు) ౧
 “యాతుశతథావినాశమ్” ఎన్నుమాహ్వలే ఉరుక్కాణవోణ్ణా
 తపడి నశిక్కవేణుమ్. దేహవసానత్తిలే తన్నడైయే నశియాతో
 వెన్న (ఇహ-నష్టభవతు) ఎన్గితార్. ఇశ్వరీరత్తోడే యిరుక్మిణ
 కాలత్తిలేనశిక్కవేణుమ్; అన్ని క్కే, పేరళవుడై యవర్కలై యుమ్
 త్తకోకితేయాక్కి శబ్దాదికల్ తనిక్కోల్ శెలుత్తుక్కి వివిభూతి
 యిలే యెన్నవుమామ్. అనాదికాలమేపిడిత్తు క్కరమ్మేటిక్కిడ
 క్కిణవితు నశిక్కుమ్మొత్తై క్కొరు హేతువేణ్ణావోవెన్న అరుళి
 చెప్పియేకితార్ (భవద్దయయా) ఎన్ఱు. “ నమక్కు శేషమాయ్
 వైత్తు ఇవ్వన్ఱు ఇవిషయజ్గళిన్దాలిలే తుకై యున్బుతే!, ఇతిక్కై
 యిల్ ఇనియివ్ననలివుపడాత్తోళివా ” ఎన్ఱు దేవరీర్కృపైప
 ణ్ణిల్ ప్పిళై క్కలామి త్తనై. కృపామాత్రజ్గణ్ణ విషయరుచియై త్త
 విర్కక్కహ్వమోవెన్న అరుళిచెప్పియేకితార్ (యతీన్ద?) ఎన్ఱు. విష
 యజ్గళై తిరస్కరిక్కుమ్మశక్తిమాన్దళానయతికళుక్కు త్తలై వరాన
 దేవరీర్క్కు ముడియాతతున్ఱో? “ఇవ్వళవో? మగ్గ్. మపేక్షిత
 మున్ఱో?” ఎన్న; “ఇతు ఆనుషజ్గిమ్, ప్రథానఫలమ్వేతే” ఎన్ఱు
 తమక్కిష్టమానపురుషార్థత్తై యపేక్షిక్కితార్ (త్వద్దాసేత్యాది)
 దేవరీర్తిరువడికళిల్ శేషత్వమేనిరూపకమాకవుడైయ శేషభూ
 తరుడైయ పరమ్పరై యినెలైనిలత్తిలే నిట్కిణవర్కల్ యావ
 రొరువర్, అవర్ తిరువడికళిల్ శేషత్వమొన్నిలుమొరుపడిప్పట్టరస

తైయుడై యనాకై యే ఇడై విడామలెనక్కు నడక్క వేణుమ్.
(మమాస్తు) “ ఇతువేపురుషార్థమ్ ” ఎన్ఱు అతియిట్టిరుక్కి అవెన
క్కు ఇతుణ్ణావతాక. ఇన్దపురుషార్థత్తిల్ రుచియిల్లాతారిత్తినార్
• కళే ఎన్ఱు రుచియుడై యవెనక్కు మిక్కుక్క వేణుమో? ౧౬.

తాత్పర్యము.— ఓ! జలేన్దియిశరోమణే! ఈలాకమందున్న ప్పడే
నాకు సాంసారికభోగాసక్తి నశించునట్లు దేవరవారు కృపచేయవలెను. ఈప్రతి
బంధకము పోయినవెనుక, పరమప్రాప్త్యమైన, దేవరవారి దాసపరమైన
చరమావధిదాసులైన మహాత్ములను సేననవరతము శేవవృత్తినాచరించునట్లు
ననుగ్రహింపవలెను. ౧౬.

అవ.— “ఇష్టజితైక్కిందుక్కై యుమ్ అనిష్టజితైప్పొక్కుకై
యుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరకృత్యమన్దో, నమ్మాలతు
శెయ్తు తలైక్కట్టప్పోమో?” ఎన్న; ౧* పల్లుయిర్క్కుమ్-వీడ
ళిప్పా-విణ్ణితలై నిన్ఱు-మణ్ణితలత్తుత్తిర్తు ౨* శ్రీవిష్ణులోకమణి
మణ్ణపమార్గ దాయియాయరుక్కి అదేవరీర్ క్కుముడియాతత్తుణ్ణో?
ఆకిలుమ్ అనతారత్తిల్ మెయ్ ప్పట్టుక్కాక నర్వేశ్వరస్తలెయిలే
ఏళిట్టరుళినీరాకిలుమ్ అన్దఈశ్వరన్తా దేవరీర్ క్కువశ్యనన్దో, ఆన
పిన్ఱు, ఆశ్రితపాపవిమోచనత్తిల్ శక్తి దేవరీరుక్కేయుళ్ళ త్తెన్ది
తార్.

శ్రుత్యగ్రవేద్యనిజదివ్యగుణస్వరూపం
ప్రత్యక్షతా ముపగత స్త్విహ రజ్జరాజం |

వశ్య స్వదా భవతి తే యతిరాజ తస్మా

చ్చక్త స్వకీయజనపాపవిమోచనే త్వమ్॥ ౧౭॥

అథము. — యతిరాజ-ఓ! యతిభూపతే! శ్రుత్యగ్ర, వేద్య, నిజ, దివ్య, గుణ, స్వరూపః - వేదములయొక్క, శిరస్సెనిన ఉపనిషత్తులలో, తెలిసికొనఁ దగిన, తనయొక్క, అప్రాకృతములైన, గుణములును, స్వరూపములును గలవాఁడైన, రజ్జరాజుఁడు-శ్రీరజ్జ నాథుఁడో, ఇహ - ఈలోకమందు, ప్రత్యక్షతామ-నేత్రములకు విషయమగుటను, ఉపగతః - పొందినవాఁడై, తే - దేవరవారికి, సదా-సర్వకాలమును, వశ్యః-స్వాధీనమందున్నవాఁడు, భవతి-అగుచున్నాఁడు, తస్మాత్-కాన, త్వమ్ - దేవరవారు, స్వకీయ, జన, పాప, విమోచనే - తమ నాశ్రయించిన, జనుల, పాపములను, విడిపించుటయందు, శక్తః - సమర్థులగువారు.

౧౭.

వ్యా.- (శ్రుత్యగ్రవేద్యేత్యాది) అపౌరుషేయమాయ నిత్య నిర్దోషమాన వేదాంతతాతే వేద్యమానతన్నుడై య కల్యాణ గుణవిశిష్టమాన దివ్యాత్మస్వరూప తైయుడై యవః; స్వరూపగుణ జ్ఞలై యుడై యవః. స్వరూపగుణజ్ఞలై చొచ్చన్నవితు, రూపవిభూ తికిళుక్కు-ముపలక్షణమ్. (దివ్యగుణస్వరూపః) ఎన్ఱ-కల్యాణగు ణవిశిష్టమాక స్వరూపతైచ్చొల్లుకీటతు. వస్తు నిర్గుణమెన్నార్ కు నావెడుక్కవిడమఱుమ్బడియాక ౧“నలముడై యవః” ఎన్నమా ప్పోలే, ౨“నిర్గుణమ్” ౩“నిరజ్జనమ్” ఇత్యాదికళిల్ తోల్ ముకిట గుణసామాన్యనిషేధమ్ ౪“యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్” ఇత్యాదిక

భిల్ విధిక్ష్పట్టకల్యాణగుణ వ్యతిరిక్తహేయగుణ విషయమెన్న
తోర్థమై కాక (దివ్యగుణస్వరూపం) ఎన్నితార్. ఇత్రాల్ -
అవనుడైయ పరత్వమ్ శోల్లిల్. ఇప్పడి యెన్నమ్ శాస్త్రజ్ఞులీ
కేట్టుప్పొకై యన్నిక్కే కణ్ణాలేకణ్ణు ఎల్లార్కు మనుభవిక్కులా
మ్బడి కోయిలీలేవన్న కణ్ణుళర్ న్దరుళిన సాలభ్యతై చ్చొల్లుకిఱతు
(ప్రత్యక్షతాముపగతం) ౧ * ఎన్నేనుమ్ కట్కణ్ణాల్ కాణాతత్త
వడివై క్కణ్ణుక్కు విషయమాక్కినపడి. ౨ “ ఇలత్తూడేనడన్దు
నిన్దుమ్ ” ఎన్నారైప్పొలే త్త వడివిల్ వాళియత్తిన్దు ఈడుపడువారి
ల్లాతసంసార త్తిలేకిడిర్ త్త వడివై ప్రత్యక్షిప్పిత్తతు! (రజ్జరాజం)
విసదృశమానదేశ త్తిలే వన్దాల్ త్త వైభవమ్ కున్దుకై యన్నిక్కే
త్తుడి త్త పడి. పరమసామ్యాపన్నర్కు ముక్కిళ్ళుడుత్తుక్కొణ్ణిరుక్కి
ఱవిరుప్పిలుమ్ ఇజ్జేవన్దు ఈరరశుతవిర్ త్తవిన్బాయిల్ శేషిత్వమ్
నిలై నిన్దుతు. (వశ్యస్సదాభవతితే యతిరాజ) ఇప్పడి మేన్దేన్దై
ఇరణ్ణాలుమ్ పూర్ణరానపెరియ పెరుమాళ్ దేవరీర్కు ఎప్పొ
తుమ్ వశ్యరణ్ణో? ౩ “ నమ్ శేవకనార్ మరువియ పెరియకో
యిల్ ” ఎన్నిఱపడియే - ఆశ్రితర్కు * కైయిలకైక్కు
చ్చేవిక్కుమవన్దో? ఉభయ విభూత్యైశ్వర్యతైయుమ్ దేవరీ
ర్కుత్తన్దు, “నాన్ పలపిఱప్పప్పిన్దు తిరు త్తప్పార్ త్తవిడ త్తి
లుమ్ తిరున్దాత సంసారికళో మురుడైత్తిర్ త్తు నమక్కాళామ్బడి

౧॥ పె-ఆ-౨౮.

౨॥ తి వా-౬-౯-౩.

౩॥ తి-మా-౧౧.

† తుడిప్ప - ఆతిశయమ్,

* కైయిలకై - అష్టలి.

తిరుత్తిత్తురుకై కు. ఇవరారువరై పెన్ద్రుఱ్ఱోమే! " ఎన్ఱు నిరతిశ
యవ్యామోహతైప్పణి, "ఒరుకారియత్తిలేప్పొలివర్ నమెనియ
మిప్పతు" ఎన్ఱు అవనర ప్రతీక్షరాయ్కోణ్ణు సర్వకాలముమ్ ఇఱ్ఱు
తైక్కు విధేయరాయ్ పోరానిన్ఱార్ ఎన్ఱతుయాయ్ తొన్ఱు. (వశ్యం-
భవతి) ఇప్పడి ఆశ్రితపరతన్త్రిరాయ్ అత్తాలేసత్తై పెన్ద్రుఱ్ఱోమే.
౧ "ఆత్తానం నాతివర్తేభాః" ౨ "తేవుననై యుమ్" ఎన్ఱక్క
డవతితే. నిరఱ్ఱుశస్వతన్త్రినానవఱ ఒరుక్కాలాకివిన్దెన్ఱునిన్ఱి
లోమెన్ఱు (నదాభవతి) ఎన్ఱిఱార్. స్వాతన్త్ర్యత్తాలేతఱ సత్తై
యిన్ఱిక్కేతఱ స్వరూపస్థితియశీయక్కారియమ్ పార్క్కమో!
దేవరీరళవిల్ వ్యామోహత్తాలే పరతన్త్రినాకై యిన్ఱిక్కే తఱ
స్వరూపస్థితిక్కాకిప్పరతన్త్రినాకై యాలే ఎప్పొతుమ్ ఇన్ఱ్ఱభా
వత్తుక్కుక్కులై తల్లిలై. (తస్మాత్) ఆత్తెయాలే, దేవరీర్ ఆశ్రి
తజనగ్గర్లిపాపత్తై పోక్కుకై కు. శక్తరన్ఱొవెన్ఱిఱార్.

తాత్పర్యము — ఓ! యతిపతి! ఉపనిషత్తులలోఁ బ్రతిపాదింపఁబడు
చున్న తనదివ్యాత స్వరూపకల్యాణగుణములయఁగాఁగల్గినవారగుడు,
ఈలీలావిభూతిలో శ్రీరఙ్గనాథుఁడై యవతరించి యందఱును సేవించునట్లు
ఆతిసులభుఁడైయున్నాఁడు. ఆశ్రీరఙ్గనాథుఁడు దేవరవారికి వశపడియుండె
డిని. కనుక, జనులపాపానుగుణముగ శిక్షించుట కుద్యుక్తుఁడైనయాతనికిడ
సాత్రితజనవిషయముగఁ బురుషకారముజేసి స్వాశ్రితులను బాపవిముక్తులంజేసి
రక్షించుటకు దేవరవారు సమర్థులైయున్నారు.

౧౭.

అవ.-“ఉపాయభూతనాన విశ్వరూపముక్తు భవ్యనాయకు
నాటమ్, అనాదికాలమతదాత్తా రూపకాప్రమర్శాదై యోఉల్ల
ఘ్నిత కరణత్రయతాటమ్ అతిక్రూరమానపాపజ్గళై క్కూడుపూ
రితు ఇహోత్తుమతిలే ముతిరనడవానిష్టవనభవిత్ ఈశ్వరనుక్కు
ణానశీఢతై, అవన్తనై యేయిరన్దుకాఁట్యయాన్తీ కొశ్య
వేణ్ణియన్తో ఇవనుక్కిరుప్పతు” ఎన్తెమ్మెరుమానార్ క్కు త్తిరు
పుళ్ళమాక; తామరున్దుకుడిత్తుప్పిళ్ళెనోయోహ్మమ్ వత్సలై
యానతాయోహ్మలే, ఇన్దతాయాన దేవరీరుమ్ ఆత్రితరానవడియో
జ్గళుక్కాక పిరాట్టిక్కు వల్లభనాన వెమ్మెరుమాన్తిరువడికళిలే
సర్వాపరాధజ్గళై యమ్ పాటు తరుళవేణుమ్ ఎన్తుప్రాధ్ధితరుళు
కైయాలే అడియోజ్గళుక్కు అన్దుక్కుత్తైయై యెన్లితార్.

కాలత్రయేఽపి కరణత్రయనిర్దితాతి

పాపక్రియస్య శరణం భగవత్త మైవ ।

సాచ త్వయోవ కమలారమణేఽర్థితా య

క్షేను స్స ఏవ హి యతీన్ద్ర భవచ్ఛ్రితానామ్॥ ౧౮ ॥

అర్థము — యతీన్ద్ర-ఓ! యతివరా! కాలత్రయేఽపి - మూడుకాలము
లందును, కరణత్రయ, నిర్దితాఽతిపాపక్రియస్య - మూడుకరణములచే, జేయఁ
బడిన, క్రూరమైన పాపవ్యాపారముగలనాకు, భగవత్త మైవ - సర్వేశ్వరుని
క్షమయే, శరణమ్ - రక్షకము. సాచ-అక్షమయు, త్వయాఏవ - దేవరవారి
చేతనే, కమలారమణే - శ్రీయఃపతియొద్ద, అర్థితా - ప్రార్థింపఁబడినది. ఇతి
యత్ - అనియెడియో, సఃఏవహి - అదియేకదా, భవచ్ఛ్రితానామ్ - దేవర
వారిసాశ్రయించినవారికి, క్షేమః-క్షేమము.

వ్యా.. (కాలత్రయేపి) భూతకాలత్తిలుశ్చ సాపమాత్రమన్తి కే-
కాలత్రయ త్తిలుముణ్ణాన సాపగ్గుకుమ్ పొత్తై కొళ్ళ వేణుమాఱు
దొడు. ౧ “కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాంశ్చ” ఎన్టై
చ్చొన్న పడి. (కరణత్రయేత్యాది) ఒగుకరణత్తాల్ పణ్ణినవదొడు
కుమ్ పొత్తై కొళ్ళు కైయన్తి కే కరణత్రయోపాద్వితగ్గళానవదొడు
కుమ్ పొత్తై కొళ్ళ వేణుమ్. ఇత్తాల్ - ౧ “మనోవాక్కాయైః”
ఎన్టై చ్చొల్లుకిఱు. (నిర్మిత) ఎన్ఱెయాలే - ఇన్ఱె తా సజ్జ-
ల్పితమాత్ర మన్తి కే పత్తుమ్ పత్తాచ్చెయ్ తవై యెన్ఱె. (సాప
క్రియ ఎన్ఱెయాలే - అకృత్యకరణజ్ఞైయుమ్; (అపిసాప) ఎన్ఱె
యాలే - భగవదపచారాదికలైయుమ్ శొల్లుకిఱు. ఇత్తాల్ -
౧ “అకృత్యకరణ కృత్యాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారా
సహృపచార రూపనానావిధానస్తాపచారాన్” ఎన్టై చ్చొన్న
పడి. (శరణంభగవక్ష మైన) ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ సాపజ్ఞైయుడై
యవనుక్కు ఎమ్మెరుమానుడై య అపరాధసహత్వమాకిఱు మై
యొళ్ళియ వేణుపుకలితై. (సాచేత్యాది) అన్దపొత్తై తానుమ్, దేవ
రీర్ తమ్మాలే శ్రియ్యుపతితిరువడికళిలే ౧ “మనోవాక్కాయైః”
ఎన్ఱుతుడగ్గి ౧ “సర్వానశేషతః క్షమస్వ” ఎన్ఱు ప్రార్థిక్కుప్పట్టతెన్ఱు
యాతొన్ఱు, అతు, దేవరీర్ తిరువడికలైప్పదొ యిరుక్కుమ్ ఆశ్రి
తజనగ్గుకుప్పిత్తై క్కలూన్బుడివై త్తతణ్ణిర్ ప్పన్దలితే. (త్వయైవ)

“అభిమానా న్తర్భూతర్క్కు క్కార్యమ్ శెయ్యవేణుమ్” ఎన్ఱు ఈ శ్వరనోడే మన్మాడుమ్బడియాన స్వరూపతైయుడై య దేవరీర్ణో ప్రార్థిత్తురుల్లియ. ౧ “ ఇని యాముతామై-అడియే శెయ్యుమ్ విణ్ణప్పమ్ మెయ్ నిన్ఱు కేట్టరుళాయ్” ఎన్ఱు ప్రథమాచార్యర్ ప్రార్థిత్తు పడికణ్ణాల్ అవరడిపణిన్దవివర్క్కు మితువన్ఱో వనుస్థానమ్. (కమలారమణే) అహ్మదయమాన వు క్తియైయుమ్ సహ్మదయమాక్కి క్కార్యజ్ఞోభ్యుమవభుమ్, అవళీతన్నైయుమతిశజై పణ్ణి ఆశ్రితరై నోక్కు మవనుమాన శేర్ త్తియిలే యన్ఱో ప్రార్థిత్తురు. (అర్థితా) తామునువనుమత్తినతాక నెఱ్ఱాలేయపేక్షిత్తువభవన్ఱి కేక్కు, పిన్ఱుళ్ళార్క్కుమ్ ఇతుకొణ్ణువ్వుక్కు ప్పేళలామ్బడి పాశురమిట్టనో ప్రార్థిత్తురు. అర్థితార్ కార్యమ్ శెయ్ తేనిన్ఱు వేణుమ్బడి పత్కాట్టియన్ఱో పోన్దతు. (భవచ్చి)తానామ్- సపవసా-క్షేమః) దేవరీరుడై య స్వభావతైయుమ్ అభిమాన విషయస్వభావతైయుమ్ ప్రార్థనాప్రకారతైయు మనుసన్ధిత్తాల్, దేవరీర్ తికు వడికళై ప్పవ్ శ్శినవర్కభుక్కు అనై క్కుఱు త్తిలిరుప్పారై ప్పో లేనిర్భరరాయిరుక్కై క్కుఱు ప్పానరత్తై యతువేయితే. ౧౦.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతీశ్వరా! భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలములలో నునోవాక్కాయములచే నతిక్రూరపాపముల నాచరించిన నాకు సర్వేశ్వరుని క్షమదక్కు వేణుగతిరేదు. ఆక్షమను సయితము దేవరవాచే “ఆశ్రితులయపరాధములను క్షమింపవలయును” అని శ్రీరఙ్గనాథునియొద్ద ప్రార్థించితిరి. అది యే యాశ్రితులకు క్షేమోపాయము. ౧౦.

అవ.-ఇప్పుడి ఎమ్మెరుమానారుడై య దివ్యవైభవతై తమ్ము
డై యప్రేమానుగుణమాక ప్పేళుకై యిలేయిజ్జినవివర్, ముల
లిరణ్ణుళ్లోకత్తాలే - ఆధ్వారకళళవిలుమ్ అవర్ కళుకన్దవిషయ
మాన వెమ్మెరుమానళవిలుమ్ ఎమ్మెరుమానార్ కుణ్డాళ ప్రావ
ణ్యాళిళయతైయమ్ స్వాళితర్ కు ప్రాప్యప్రాపకభూతరాయరు
క్కిఆపడియైయమ్ పేళి, మేల్ మూన్ముళ్లోకత్తాలే - తమక్క పేక్ష
తజ్గళాన పురుషార్థజళై అవర్ తిరువడికళిలేప్రాధిత్తు, అన న్తరమ్
ళ్లోకత్తాలే-ఉడై యవర్ తిరువడికళిలే ప్రేమాభావత్తుక్కుమ్ ఇతర
విషయప్రావణ్యత్తుక్కు మడియాన పాపతై ప్పొక్కియరుళ వేణు
మెన్ము విణ్ణుప్పమ్ శెయ్తు, మేలాముళ్లోకత్తాలే - పడత్రయార్థ
నిష్టెక్కు విరోధికళాన వక్యత్యకరణాదికళై యుమ్ అపచారాది
కళై యుమ్ పరక్కప్పేళి, మేలారుళ్లోకత్తాలే - ౧ *అన న్తక్ళేళ
భాజనమాన దేహత్తోడే. పారున్దియరుక్కైక్కడియాన పాపతై
ప్పొక్క వేణుమెన్ము, అన న్తరమిరణ్ణుళ్లోకత్తాలే-యామునాచార్య
ప్రభృతికళరుళిచ్చెయ్త వోషసమూహజళుక్కెల్లామ్ కొళోకల
మాన వెనక్కు దేవరరుడై యక్యపై యొక్కయ వేటుపుకలితైయెన్ము,
మేల్ మూన్ముళ్లోకత్తాలే-అడియేనుడై యవనిష్టజళైప్పొక్కి ఇష్టతై
త్తనరుళ వేణుమెన్ముమ్ అవర్ తమ్ముడై య కార్యజళై చ్చెయ్తైక్కు
ళక్త రెన్ముమ్ అవర్ గద్యత్రయ త్రిల్ సర్వేస్వరన్మి పువడికళిల్ పణ్ణిన
ప్రపత్తియే తమక్కుప్పేల్ బుక్కుడలెన్ము మరుళిచ్చెయ్తారాయ్

నిస్టార్ కీట్; ఇని మేలిరణ్ణుశోకతాబుమ్ - ఎమ్మెరుమానార్ తిరు వడికళిల్ సేవై యాకిఱ పరమప్రాప్యమ్ నిత్యాభివృద్ధమాయ్ చెచ్చెల్ల వేణుమెన్ఱుమ్, అతుక్కు ప్రతిబన్ధకమాన దుర్విషయసన్దమ్ నశిక్కు వేణుమెన్ఱుమ్ ఉడై యవర్ తిరువడికళిల్ ప్రార్థిత్తు, ఇప్పబన్ధము భీన అడియే విల్లప్పమ్ శెయ్ తవి తై సాదరమాక వణ్ణీకరి త్తరుళ వేణుమెన్ఱు పెక్షిత్తు స్తోత్ర శ్లోతలై క్కట్టుకిఱార్.

అతిల్ ముతల్ శ్లోకతాలే - దేవరీర్ తిరువడికళిల్

సేవై యాకిఱ పరమప్రాప్యమే నమక్కు నిత్యాభివృద్ధ మామృడియాకవుమ్, అతుక్కు ఇడై చ్చువరాన ఇతర విషయసన్ద మమృడియాకవుమ్ దేవరీరే శెయ్ తరుళ వేణుమెన్ఱు, ఎమ్మెరుమానార్ ప్రార్థి త్తరుళుకిఱార్.

శ్రీమన్ యతీన్ద్రాభవదీయపదాబ్జసేవాం

శ్రీశైలనాథకిరుణాపరిణామదత్తామ్ ।

తా మన్వహం మమ వివర్ధయ నాథ తస్మాన్

కామం విరుద్ధ మఖిలంచ నివర్తయ త్వమ్॥ ౧౯॥

అర్చము. — శ్రీమన్ - కైబ్బర్యసంపత్తుకలవాడా! యతీన్ద్ర - యతి మణి! శ్రీశైలనాథ, కరుణా, పరిణామ, దత్తామ్. తిరుమలైయాశ్వాత్తయైక్కు కృపావిశేషముచేత, నివ్వబడిన, తప-దేవరవారియైక్కు, తామ్-ఆ, దివ్యపదాబ్జసేవామ్ - ఆప్రాకృతములైన శ్రీపాదములందు కైబ్బర్యమును, అన్వహమ్ - ప్రతిదినమును, మమ-నాకు, వివర్ధయ - వృద్ధిపొందింపుము. నాథ-ఓ! ప్వామి! త్వమ్-దేవరవారు, తస్మాన్ - ఆకైబ్బర్యమునకు, విరుద్ధమ్ - విరోధియైన, అఖిలమ్-సమస్తమైన, కామరిచ-విషయాసక్తిని, నివర్తయ-నివర్తింపజేయుము. ౧౯.

†“తపదివ్య” ఎన్ఱు, పాతావరమ్.

వ్యా.- (శ్రీమన్మతీంద్రేత్యాది) (శ్రీమన్) భగవదనుభవకై జ్ఞా
 ర్యమాకిఱ నిలై నిన్ద సమ్మత్తైయుడై యవరే! (యతీంద్ర) అన్ద
 స్వరూపానురూపమాన సమ్మత్తై భుజక్కుమళవిల్ ఎనక్కెన్దు
 నాక్కునీట్టతపడి ఇన్ద్రియజ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్ణ పోరుమ్బడియై.
 ప్పల్ల (యతీంద్ర) ఎన్దు సమ్మాధిక్కితార్. ౧ “ఆమ్ పరిశత్తిన్దు
 కొణ్ణ” ఎన్దు ప్రాప్యమానకై జ్ఞర్యత్తై చొన్నవనన్దమ్,
 ౧ “ఐమ్బులనక త్తడక్కి” ఎన్దు అతిలే స్వప్రయోజనబుద్ధియాలే
 ప్రవణమాకిఱ ఇన్ద్రియజ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్ణ పోరుమ్బడియై
 చొల్లిల్లై. అన్ద కే, తమక్కపేక్షితమాన ప్రాప్యత్తై తరుకై
 క్కేడాన జ్ఞానాదిసమ్మత్తైయుడై యవరేన్దుమ్ అతుక్కువిరోధియై
 ప్పొక్కవల్లశక్తియై యుడై యవరేన్దుమ్ నిన్దైత్తు (శ్రీమన్మతీంద్ర)
 ఎన్దు సమ్మాధిక్కితారాకవుమామ్. (భవదీయపదాబ్జసేవామ్)
 తమ్మడైయ ప్రాప్యవేషమిరుక్కిఱపడి, వకు త్తశేషియాన దేవరీరు
 డైయ నిరతిశయభోగ్యమాన తిరువడికళిల్ నిరన్దరానుభవమా
 కిఱసేవైయై. ౨ “ఇరామానుశశరణరవిన్దమ్ నామ్మన్ని వాల్”
 ఎన్దుమ్ ౩ “నమ్తలై మిళైయే పొజ్జియక్కిర్తియిరామానుశనడి
 ప్పూనున్నవే” ఎన్దుమ్ పిళై యముతనార్ ఉపక్రమోపసంహ
 రజ్గళిలే పేళినప్రాప్యత్తైకణికిక్కిఱతు. “ఇన్దప్రాప్యమ్ నీరుమ్బు
 డైయ యత్నత్తాలేసాధిత్తుప్పేల్లతో?” ఎన్న; అన్దు, దయా
 ప్రాప్తమెన్దితార్ (శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తమ్) ఎజ్గళు

డైయలచార్యరాన పిల్లై తామెప్పొతుమనుభవిత్తుకొండ్లపొరు
కిఱ ఇన్దపరమప్రాప్యతైయుపకరిత్తుకొండ్లైనిఱు వేణుమ్బడి తడై
యఱిప్పెరుకుకిఱతమ్ముడైయ నిర్దేతుకక్కపై కుప్పొక్కువీడాక,
ములైక్కడుప్పాలే పాలై తరైయిలే వీచ్చుమాప్పొలే, ఎనక్క
పేత్తైయిన్ది కేయిరుక్కతమ్ముడైయతు పేతాక సర్వస్వదానమ్పణ్ణి
యరుళినార్, అత్తాలే ఎనక్కువన్దు కై కూడిన్దు. “పిల్లైయరు
ళాలే పెన్ద్రీరాకిల్ ఇప్పొతునమ్బక్కల పేక్షిక్కిఱతే?” ఎన్న ;
అరుళిచ్చెయ్కితార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్దు. దేవరీరి
ప్పొతుపుతుక్కవాన్దుణ్ణాక్క వేణువతిలై, పిల్లై అరుళాలే యుపకరి
త్తవన్దై నాలోతోమ వళర్ తరుళుకై యేయుళుతు. అవరుమ్
“ అప్పడియే శెయ్యక్కడవోమ్ ” ఎన్ను మిడమ్తోన్ద్ర కరుణా
మృతపరిణామరూప కటాక్షవృష్టికళాలే కుళిరవభీయప్పార్క్క,
అత్తాలే నిర స్తనను స్తదుగ్గిళరాయ్, పూర్ణమాకపుపకరియానిన్దు
కొండ్ల ఉత్తరో తరమ్తలై తుచ్చెల్లుమ్బడి నళర్ తరుళ వేణుమెన్ది
తార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్దు. “ ఉపకరిక్కిఱప్రా
ప్యత్తి గౌరవమాతల్ ఇప్పుపకారత్తుక్కిలక్కనవెన్నడైయ
లాఘవమాతల్ పారాతే తమ్మళవిలేయుపకరి తరుళువతే!” ఎన్దు
విధరాకితార్ (తామ్) ఎన్దు. ఇప్పడి శెయ్య వేణుమ్నిర్బన్ధమెన్నెన్న
వరుళిచ్చెయ్కితార్ (నాథ) ఉడై మెయానతికారియణ్ణాయ్ కై
ఉడైయవనుక్కేభరమితే. “ సర్వాశ్రితసాధారణరాన నమక్కు
ఇవనొరువనై యుమ్పార్తిరుక్కప్పొమో?” ఎన్దు పేక్షి తరుళాలే

దేవరీర్ తిరువడికిలి అనుభవతాలలలుతు శెల్లాతవే ప్రకృతియై తిరు
 వుళ్ళమ్ పల్ శ్రియరుళి ఎనక్కొరువనుక్కుమే ముల్ ముట్టామ్బడి
 యవ్వనుభవతై యిడై విడామల్ వర్ధిప్పి తరుళ వేణుమెన్దితార్.
 ఇప్పడినామ్ అనుభవతై వళర్ తుక్కొడుక్కిలుమ్ ఇతుక్కిడై
 చ్చువరాన విరోధియై తానే కట్టిత్తుక్కొళ్ళుకితాఁవన్టు విరోధి
 నివృత్తిక్కు ఎఱకై యిలే యెన్నై కాట్టి తరవాణ్ణాతు, అతు
 వుమ్ దేవరీర్ తామే శెయ్ తరుళ వేణుమెన్దితార్ (తస్మాత్ కామం
 విరుద్ధమఖిలంచనివర్తయత్సమ్) ఎన్టు. దేవరీర్ తిరువడికిలిల్ సేవై
 యాకిఱ విన్దపరమప్రాప్యత్తుక్కు విరుద్ధమాయ్ విషయభేదతాలే
 బహువిధమాయరున్ద విషయప్రావణ్యరూపమానకామ తై సవా
 సనమాక పోక్కియరుళ వేణుమ్. ఇజ్జనన్తి కే, ఇతుక్కు విరుద్ధమాన
 వై శ్వర్యానుభవమాకిఱ కామతైయుమ్, ఆత్మానుభవతైయుమ్,
 భగవదనుభవమాకిఱ ప్రతిబన్ధకజ్జ శెల్లావల్ శ్రై యుమ్ పోక్కియరుళ
 వేణుమెన్దితారాకవుమామ్. ఇతిల్ ముతన్టు ట్టయోజనై క్కు ఔచి
 త్యముణ్ణు, “శబ్దాదిభోగరుచిరన్వహమేధతేహ” “శబ్దాదిభోగ
 విషయాచరుచిరన్తదీయా” ఎన్టు శబ్దాదివిషయప్రావణ్యమేయిత్తుక్కు
 ప్రతిబన్ధకమాక క్కిఱే యరుళిచ్చెయ్ తతుక్కు చేరుకై యాలే.
 ఇప్పడి ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికిలిలే తమక్క పేక్షితమాయ్
 స్వరూపానురూపముమానవురుషార్థతై, అనాదికాలమిన్దపురుషా
 ర్థత్తుక్కు ఇడై చ్చువరాయ్ ఇప్పోతు మనువర్తిత్తుప్పొరుకిఱ
 అర్వాచీనవిషయప్రావణ్యనివృత్తిపూర్వకమాక ప్పలపడియాక
 ప్రార్థిత్తుక్కొణ్ణుపోన్దార్.

తాత్పర్యము. — ఓ! యతిసార్వభౌమా! భగవత్కైజ్జర్యతత్పరులై, దానికివిరోధులైన ఇంద్రియములను జయించిన జేవరవారి చరణారవిందము లందుఁ దైజ్జర్యములను, మాయాచార్యులైన తిరుమలయాభ్యార్థయొక్క కృపాతిశయముచే లభించితిని. దానికి విచ్ఛిత్తిరాకుండునట్లు దానికి విరోధుల యిన కామాదులనుబోగొట్టి యాకైజ్జర్యమును, దాసుడనైన నాయొక్క యోగక్షేమములలో నవహితులైయున్న స్వామియైన జేవరవారే పృథ్విఁ జెందింపవలయును.

౧౯.

అవ. — ఎన్నుడై యచాపలత్తాలే అడై పుకెడవిగ్గిప్పమ్ శెయ్త విన్దస్త్రత్తై, అడియేనుడై య దోషజ్గళై స్పార్త్తు ఉపేక్షియామ లజ్జీకరి త్తరుభ వేణుమెత్తు స్త్రోత్రత్తై నిగమి త్తరుభుకితార్.

విజ్ఞాపనరి యదిద మద్య తు మామకీనం
అజ్జీకురుష్వ యతిరాజ దయామ్బురాశే ।
అజ్ఞోఽయ మాత గుణలేశవివరితశ్చ
తస్మా దనన్యశరణో భవతీతి మత్సా॥

.౨౦॥

యతిరాజవింశతి సంపూర్ణమ్.

మణివాళమామనికల్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము. — దయామ్బురాశే - దయకుసముద్రమైన ఓ! రామానుజా చారాగ్! యతిరాజ - ఓ! యతిశ్రేష్ఠా! ఆయమ్ - ఈమణివాళమామని, అజ్జీ - జ్ఞానములేనివాఁడు, అత్త గుణ, లేశ, వివరితః చ - అత్త గుణముల యొక్క, లేశముచేతను, విడువఁబడినవాఁడును, తస్మాత్ - గనుక, అనన్య శరణః - జేఱుపాయములేనివాఁడును, భవతి - అగుచున్నాఁడు. ఇతి - అని, మత్సా-తలచి, మామకీనమ్ - నాసంబంధమైన, ఇదమ్ - ఈ, యత్ - ఏ, విజ్ఞా పనమ్ - విన్నపమా, అద్య - ఇప్పుడు, (తత్ - అవిన్నపమును), అజ్జీకురుష్వ- స్వీకరింపుడు.

౨౦

వ్యా.--(విజ్ఞాపనమ్) తమ్మడైయవపేక్షితజ్జలై తిరు వడికళిలే
 విణ్ణప్పమ్ శెయ్య అతు ప్రబంధమాయ్ తలైక్కట్టిల్. (ఇదమ్)
 ఆర్ కుమ్ సాదర మాకివిరుక్కిటపడి. ౧ “శెవిక్కినియ శెజ్జాల్”
 ఎన్నిటపడియే, ఒనైనినై తొనై చొన్నతన్వి కే నినైవుమ్ శొల
 వుమ్ శేర్ నిరుక్కు మ్మడిశొన్న తాయరుక్కై. (అద్యతు) పూవలరు
 మ్మాతుపోలే పేశుకిటద శైయిల్ శెవ్వియై చొన్న పడి. ఇచ్చువడు
 పోవతుక్కుమున్నే తిరుచ్చెవిశాల్ శ్రి, ౨ “ఇలైయపుళికివై”
 ఎన్నిటపడియే శబ్దార్థవిషయవైభవ శై ఉళ్ళపడియత్తిను పేశుకై
 కుత్తక్కజ్ఞానశక్తికళిన్వి కే యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, తన్ను
 కప్పాకప్పణ్ణమ్ వైలక్షణ్యమశ్రిరుద్దాలుమ్ “నమ్మడియార్ శొ
 న్న తన్న” ఎన్ఱుతిరువుళ్ళముకన్ఱు కేట్టరుళ్ళ తక్క శెనై. (అశ్శీకురుష్వ)
 ఆరుడైయ ప్రయోజనత్తుక్కార్ ప్రార్థిక్కిఱార్? ఇవళ వాక్కిలిప్ప
 డి కూడాతు, ఇతుక్కుక్కపిపణ్ణిప్పొన్ఱ నమ్మతన్ఱో ప్రయోజనమ్ ఎన్ఱుఅ
 శ్శీకరి తరుళ్ళ వేణుమెన్ఱిఱార్. (యతిరాజ) ఇత్తలైయిల్ దోష శై
 ప్పొక్కవల్ల ఉడైయవరన్ఱో దేవరీర్. (దయామ్బురాశే) శీటి
 యెడు తైటియుమ్మడియానదోషమ్ ఇత్తలైయిలే యుణ్ణానాలుమ్
 తిరువడి కళై ప్పూణు కొళ్ళలామ్మడి యిరుక్కిట అరుట్కడ
 లన్ఱాదేవర్. (అజ్ఞోయమ్) ఇవన్ఱా సర్వరక్షణత్తుక్కు నమ్మె
 యెఱ్ఱియవేణు కైమ్మతలుణ్ణెనిరుక్కుమవనో? నమ్మెయెఱ్ఱియ
 మద్రొన్ఱై యటియుమో?. (ఆత్మగుణలేశవిపరితశ్చ) తనక్కు

చ్చల ఆత్మ గుణముణ్ణాకనినైత్తు అతుత్ పేద ముక్కుడలెన్విరుక్కు
పవనో? నమ్మక్యపైక్కుత్తణ్ణీర్ తురుమ్బాకచ్చిల్లత్తక్కతొరు
ద్దుణలేశముణ్ణో? (తస్తాదనన్యశరణి) ఆకైయాలే ఇవనుక్కు-
మ్మెయొడ్డియవేటుపుకలుణ్ణో? స్వరత్తుణత్తుక్కోరు ఉపాయా
స్తరమతిన్దిరు త్తల్ శెయ్యత్తుక్కజ్జానమిల్లాత వనుమాయ్, సత్తు
క్కశక్తీకరిక్కైక్కుటుప్పాన ఆత్మగుణసమస్తరహితనుమాయరు
క్కైయాలే నేటారుపుకలిల్లాతవ్. (ఇతిమత్వా) ఇప్పడి భగ
వదనుభవాదికలిలన్య పరత్తెయై త్తవిర్ త్తు త్తిరువుశ్శమ్మబ్బీయ
రుళి యితైయక్తీకరి త్తురుశవేణుమెన్దు ప్రార్థి త్తురుళి నారాయణ్ ము.

యతిరాజవిశతివ్యాఖ్యానమ్ సంపూర్ణమ్.

విశ్లేల్లొకమ్జీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామి! దయానిధియైన దేవరవారు “ ఈమణి
వాశమామని జ్ఞానహీనుడు, సత్యదయార్జవాద్యాత్మగుణవిహీనుడు, గమక
నుపాయాంతరశూన్యుడైయున్నాడు” అని చిత్తగించి నేనుచేసిన యావిన్న
పముల నక్షీకరింపవలయును.

౨౦.

తిరునక్షత్ర తనియన్.

మేషార్ద్రాసంభవంబిష్టో ర్ధ్వనస్థాపనోత్సుకమ్ ।
 కుండీరమద్ధలేశేష మూర్తిం రామానుజంభజే ॥
 కల్యణేదివ్యమమ్మే బుధజనవిదితే వత్సరేపిజ్జలాభ్యే ।
 చైతేమానేగ తేచ త్రియుతదశదినే దీప్యమానేహిమాంశౌ ।
 పచ్చమ్యార్ద్రాసమేతే సురగురుదివసే కర్కటాశ్శయలగ్నే ।
 శ్రీమానామానుజార్య స్సమజనిగమాంతార్థసంరక్షణార్థమ్ ॥

యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ రుక్ ।
 వ్యామోహత స్తదితరాణి తృణాయమేనే ।
 ఆస్త్యురోర్భగవతోస్యదయైకసిన్ధో ।
 రామానుజస్యచరణౌశరణం ప్రపద్యే ॥

ధాటిపచ్చకమ్.

పాషణ్డ్రుమమణ్డ్రదావదహనశ్చార్వాక శైలాశని కృద్ధధ్వాన్తిరాసవాసరపతి
 రైనేభకణ్టీరవః॥మాయావాదిభుజజభజ్జగరుడన్త్రైవిద్యమాదామణి శ్రీరక్తేజయ
 ధ్వజోవిజయతేరామానుజోఽయమునిః॥౧॥ పాషణ్డ్రమణ్డ్రగిరిఖండనవజ్రదంతాః ప్ర
 చ్చన్నబాధమకరాలయమన్తదంతాః॥వేదాన్తసారసుఖదర్శనదీపదంతాః రామానుజ
 స్యవిలసన్తిమనేస్త్రీదంతాః॥౨॥చారిత్రోద్ధారదణ్డంచతురనయపథాలక్ష్మీయా
 కేతుదణ్డంసద్విద్యాదీపదణ్డంసుకలకలికదాసంహృతేకాలదణ్డమ్॥త్రయ్యన్తాలమ్మ
 దణ్డం త్రిభువనవిజయచ్చత్రసావర్ణదణ్డంధత్తే రామానుజార్యః ప్రతికథకశిరోవ
 జ్రదణ్డంత్రిదణ్డమ్॥ ౩॥ త్రయ్యామృజల్యనూత్రంత్రియుగయుగపదారోహణాల
 మ్మనూత్రం సద్విద్యాదీపనూత్రం సగుణనయవిదాం సమ్పదాంహారనూత్రమ్ ।
 ప్రజ్ఞానూత్రమ్బుధానాం ప్రశమధనమనః పద్మినీనాళనూత్రం రత్నానూత్రమ్మనీ
 నాజ్ఞాయతుయశిపతేర్వక్షుస్సిబ్రహ్మనూత్రమ్॥౪॥ పాషణ్డ్రసాగర మహాబడబాము
 ఖాగ్ని శ్రీరజరాజచరణామ్బుజమూలదాసః । శ్రీవిష్ణులోక మణిమణ్డ్రపమార్గదా
 యీ రామానుజోవిజయతే యతిరాజరాజః॥౫॥

ఎమ్మెరుమానార్ వా. ధీ త్తిరు నా మమ్.

అత్తికిరియరుళాళరడిపణిన్దోన్ వా. ధీయే

అరుట్కచ్చినమ్మియురైయాఱుపెదోన్ వా. ధీయే

పత్తియడన్ పాడియై ప్పకర్ నిట్టాన్ వా. ధీయే

పతిన్దర్ కలైయట్పొరులై ప్పరిన్దుకగోదాన్ వా. ధీయే

శుత్తమకిఱ్ఱ మాఱనడితొఱుతుయన్దోన్ వా. ధీయే

తొల్పెరియనమ్మిశరణ్ తోన్దినాన్ వా. ధీయే

శీత్తిరైయిలాతిరై నాళోళిఱక్కవన్దోన్ వా. ధీయే

శీర్పరుమ్మూతూర్ మునివన్ తిరువడికల్ వా. ధీయే.

ఎణ్డిశైయెణ్డిశైయాఱ్వురతిరాళన్ వా. ధీయే

ఎఱ్ఱుపత్తునాల్వర్ క్కుమెణ్ణాక్కురైత్తాన్ వా. ధీయే

పన్దెమత్తైయైతెన్దపాడియన్దోన్ వా. ధీయే

పరకాలనడియిఱైయైప్పరవుమవన్ వా. ధీయే

తన్దెవిఱ్ఱ నూల్ నమ్మాఱ్వుర్ శరణానాన్ వా. ధీయే

తారణియుమ్ పిఱులకుమ్ తానుడైయోన్ వా. ధీయే

తెణ్డిరైశూఱ్ వూతూరమ్మెరుమానార్ వా. ధీయే

శీత్తిరైయిఱ్చెయ్యోరువాతిరైయోన్ వా. ధీయే.

శీరారు మెతిరాళర్ తిరువడికల్ వా. ధీ

తిరువరైయిత్తాత్తియశైన్దువరాడై వా. ధీ

ఏరారుమ్ శెయ్యవడి వెప్పొఱుతుమ్ వా. ధీ

ఇలన్గియమున్నుల్ వా. ధీ యిఱైత్తోళకల్ వా. ధీ

శోరాలెత్తయ్య శెయ్యముక చోపతి వా. ధీ

తూముఱువల్ వా. ధీ తుఱైమలర్ క్కణ్ణో. వా. ధీ

ఈరాఱుతిరు నామమణిన్దవెఱ్ఱిల్ వా. ధీ

ఇనితిరుప్పోడెఱ్ఱిల్ ఇనముత్తిరై వా. ధీయే.

అఱుగమయచ్చెడియతనై, యడియఱుత్తాక్ వాఱ్ఱియే
 అడర్ న్దవరుమ్మదిట్టికై, యఱుత్తుఱున్దాక్ వాఱ్ఱియే
 శెఱుకలియైచ్చిఱితునుఱుత్తీర్ తువిట్టాక్ వాఱ్ఱియే
 తెన్నరఱ్ఱర్ శెల్వముల్ ముమ్ త్తిరుత్తివెల్తాక్ వాఱ్ఱియే
 మఱైయతనిల్ పారుళ నైత్తుమ్ వాయ్ మొట్టిన్దాక్ వాఱ్ఱియే
 మాఱునరై శెయ్తతమిల్ మఱైవళర్ త్తోక్ వాఱ్ఱియే *
 అఱమికున త్తెరుమ్మాత్తూరవళర్ త్తాక్ వాఱ్ఱియే
 అఱుకారు మెతిరాళరడియిఱైకల్ వాఱ్ఱియే.

తిరునాళ్ పాట్టు.

శఱ్ఱరపాఱ్ఱురయాతనపాట్టపిరపాకరర్ తఱ్ఱల్ మతమ్ *
 • శాయ్వుఱు వాఱియర్ మాయ్వుఱు మెన్ఱు శతుమ్మై వాఱ్ఱిన్దిడునాళ్
 వెఱ్ఱలియిఱ్ఱినిఱిఱునమక్కిలై యెన్ఱుమిక్ త్తళర్ నాళ్ *
 మేతినినఱ్ఱుమైయాఱు మెనత్తుయర్ విట్టువిళిఱ్ఱియనాళ్ *
 మక్తెయిరాలిపరాఱ్ఱు మున్నవర్ వాఱ్ఱియైత్తిడునాళ్ *
 మన్నియతెన్నరక్కాపురిమామలై ముల్ ముమ్ వన్దిడునాళ్ *
 శెఱ్ఱయల్ వావికల్ శూఱ్ వయల్ నాఱిమ్ శిఱ్ఱపెరుమ్మాత్తూర్ *
 శీమానిశైయాఱ్ఱొర్ వన్దరుళియ నాళ్ తిరువాతలై నాళ్.

